

Betænkning afgivet af Udvalget til Prøvelse af Valgene den 23. februar 2005

Betænkning og indstilling

fra

folketingsvalget den 8. februar 2005

I. Indledning

1. Udskrivelse af valg

Valg til Folketinget blev udskrevet ved kongeligt åbent brev af 18. januar 2005 til afholdelse i hele riget tirsdag den 8. februar 2005.

2. Folketingets sammentræden. Det foreløbige Udvalg til Prøvelse af Valgene

I henhold til grundlovens § 35 trådte det nyvalgte Folketing sammen tirsdag den 22. februar 2005, og Tinget nedsatte, som foreskrevet i forretningsordenens § 1, stk. 2, et foreløbigt udvalg på 21 medlemmer til prøvelse af valgene med Gitte Lillelund Bech (V) som formand og Karen J. Klint (S) som næstformand.

Udvalget har derefter i 2 møder gennemgået det modtagne materiale, jf. nedenfor.

II. Valget i Danmark

3. Lovgrundlaget og udvalgets materiale

Valget er foretaget efter reglerne i lov om valg til Folketinget, jf. lovbekendtgørelse nr. 704 af 27. juni 2004.

Udvalget har vedrørende valget i Danmark modtaget følgende materiale, som indenrigs- og sundhedsministeren i henhold til valglovens § 86 skal sende til Folketinget ved dets sammentræden:

- 1) De kopier af valgbøgerne, der er modtaget fra opstillingskredsens valgbestyrelser, jf. § 74, stk. 3.
- 2) Beregningerne af kreds- og tillægsmandaternes fordeling, jf. §§ 76-79. Beregningerne indeholdes i Statistiske Efterretninger, serien Befolkning og valg, 2005:4, der er omdelt til alle valgte.
- 3) Opgørelsen af, hvilke kandidater der er valgt, jf. § 76 og §§ 80-82. Opgørelsen indeholdes på side 3-67 i hæfte med tabeller over resultatet af folketingsvalget. En særskilt fortegnelse over de valgte kandidater er ligeledes fremsendt.
- 4) Stedfortræderlisten, jf. §§ 84 og 85.

4. Prøvelsen vedrørende valghandlingen, Indenrigs- og Sundhedsministeriets beregninger og kandidaterne

Endvidere er fremsendt en redegørelse indeholdende de bemærkninger og korrektioner, som den foretagne gennemgang af stemmesedlerne og valgbøgerne har givet ministeriet anledning til.

Indenrigs- og sundhedsministeren har fremsendt 15 klager og henvendelser vedrørende valget.

Indenrigs- og sundhedsministeren har endelig fremsendt brev af 23. februar 2005, hvori der redegøres for resultatet af den af udvalget foranledigede fornyede fintælling i Røddingkredsen. Endvidere har ministeriet fremsendt en revideret valgbo for Røddingkredsen, Sønderjyllands Amtskreds og en revideret opgørelse, over hvilke kandidater der er valgt, jf. ovenfor under nr. II.3.3.

5. Valghandlingen

Først behandles spørgsmålet om selve valghandlingen og forskellige problemer hermed.

A. Indenrigs- og Sundhedsministeriets redegørelse vedrørende valgbøgerne

Den gennemgang af stemmesedlerne og valgbøgerne, der er foretaget i forbindelse med den endelige opgørelse af valget, har givet Indenrigs- og Sundhedsministeriet anledning til nedenstående bemærkninger om stemmesedlerne, valgbøgerne, de ugyldige stemmesedler og brevstemmer, der ikke er taget i betragtning.

1. Stemmesedlerne

De nærmere regler om stemmesedlernes indhold og udformning er i henhold til § 43, stk. 4, i lov om valg til Folketinget (lovbekendtgørelse nr. 704 af 27. juni 2004) fastsat i Indenrigs- og Sundhedsministeriets bekendtgørelse nr. 742 af 1. december 1989 om stemmesedler til brug ved folketingsvalg, som ændret ved bekendtgørelse nr. 307 af 3. maj 2001 og bekendtgørelse nr. 955 af 1. november 2001. Reglerne om stemmesedlerne er således uændrede i forhold til de regler, der fandt anvendelse ved folketingsvalget den 20. november 2001.

Kandidaternes navne skal som hovedregel opføres i én kolonne. I tilfælde, hvor der til valget er opstillet et så stort antal kandidater, at stemmesedlen vil blive uforholdsmæssig lang, såfremt kandidaternes navne anføres i én kolonne, kan valgbestyrelsen beslutte, at kandidaternes navne inden for hvert partifelt skal opføres i to eller flere kolonner.

Den ene valgbestyrelse, der ved valget i 2001 fremstillede stemmesedler med kandidaternes navne i to kolonner, har også gjort det ved dette valg. Det drejer sig om valgbestyrelsen for Århus Amtskreds 5. kreds, Mariager. Alle andre valgbestyrelser har i overensstemmelse med hovedreglen fremstillet stemmesedler med kandidaternes navne i én kolonne.

Stemmesedlerne i de forskellige opstillingskredse har i øvrigt en ensartet udformning (når bortses fra den opstillingskreds, der har anvendt stemmesedler med to kolonner).

På stemmesedlerne i Vestsjællands Amtskreds 4. kreds, Kalundborg, er Ø. Enhedslisten – De Rød-Grønne anført med bogstavbetegnelsen Y i stedet for bogstavbetegnelsen Ø, jf. i øvrigt nedenfor i afsnit 2.5. om bemærkninger i valgbøgerne.

Vedrørende stemmesedlerne skal i øvrigt bemærkes, at feltet for kandidater uden for partierne i 19 opstillingskredse er forsynet med overskriften »Kandidater uden for partierne« i stedet for »Uden for partierne«, som fastsat i § 7, stk. 1, i ovennævnte bekendtgørelse om stemmesedler til brug ved folketingsvalg. I 2001 var der to opstillingskredse, der fejlagtigt havde anvendt overskriften »Kandidater uden for partierne« i stedet for »Uden for partierne«.

I Storstrøms Amtskreds 3. kreds, Vordingborg, er navnene på alle seks kandidater for Ø. Enhedslisten – De Rød-Grønne anført med halvfede typer. Kun navnet på den først anførte kandidat skulle have været anført med halvfede typer, idet kun denne kandidat var opstillet i opstillingskredsen, mens navnene på de øvrige fem kandidater skulle have været anført med almindelige typer, jf. § 6, stk. 2 og 3, i ovennævnte bekendtgørelse om stemmesedler til brug ved folketingsvalg. I denne opstillingskreds var endvidere kandidaten uden for partierne fejlagtigt anført med halvfede typer i stedet for med almindelige typer, idet denne kandidat ikke var opstillet i 3. kreds, Vordingborg, men

---

alene i 5. kreds, Maribo, jf. § 7, stk. 2, i ovennævnte bekendtgørelse om stemmesedler til brug ved folketingsvalg. Stemmesedlerne i 4. kreds, Nakskov, er behæftet med den samme fejl.

I Sønderjyllands Amtskreds 4. kreds, Augustenborg, er navnene på de tre kandidater for M. Minoritetspartiet, der alle var opstillet i kredsen, anført i alfabetisk rækkefølge, uanset at kandidat nr. to efter alfabetrækkefølgen var nomineret i kredsen og derfor skulle have været anført som nr. 1, jf. § 6, stk. 2, sidste pkt., i ovennævnte bekendtgørelse om stemmesedler til brug ved folketingsvalg. Der henvises i øvrigt til afsnit 2.5. nedenfor om bemærkninger i valgbøgerne.

Endelig nævnes, at der på stemmesedlerne for tre opstillingskredse i stedet for teksten »Sæt x til højre for et partinavn eller et kandidatnavn. Sæt kun ét x på stemmesedlen« er anført teksten »Sæt x til højre for en listebetegnelse (et partinavn) eller et kandidatnavn. Sæt kun ét x på stemmesedlen«, dvs. den tekst, der skal anføres på stemmesedlerne til kommunale valg, jf. bekendtgørelse nr. 308 af 3. maj 2001 om ændring af bekendtgørelsen om stemmesedler til brug ved kommunale valg.

2. Valgbøgerne

2.1. Indhold og udformning

Der er ikke foretaget ændringer af valgbogen i forhold til den valgbog, der blev benyttet ved folketingsvalget i 2001.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet lader ikke mere fremstille en valgbog til brug ved folketingsvalg.

De valgbestyrelser, der benytter KMD A/S' valgopgørelsessystem, kan selv udskrive en valgbog fra dette system. Efter aftale med Indenrigs- og Sundhedsministeriet udskriver og udsender KMD A/S til de valgbestyrelser, der ikke benytter KMD A/S' valgopgørelsessystem, en valgbog til manuel udfyldelse, der er fortrykt med afstemningsområder og -steder.

De kommunalbestyrelser, der benytter KMD A/S' valgopgørelsessystem, kan tilsvarende selv udskrive afstemningsbøger fra dette system, ligesom de kommunalbestyrelser, der ikke benytter KMD A/S' valgopgørelsessystem, fra KMD A/S kan få tilsendt afstemningsbøger til manuel udfyldning. De kommunalbestyrelser, der har ønsket dette, har dog i stedet kunnet benytte de afstemningsbøger, som Indenrigs- og Sundhedsministeriet har ladet fremstille til brug ved folketingsvalg.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har godkendt udformningen af de valgbøger og afstemningsbøger, der kan udskrives fra KMD A/S' valgopgørelsessystem.

Ved folketingsvalget i 2005 har 75 valgbestyrelser, der dækker 101 opstillingskredse, benyttet KMD A/S' valgopgørelsessystem, mens to valgbestyrelser, der dækker de resterende to opstillingskredse (Vestsjællands Amtskreds 2. kreds, Nykøbing, og Ringkøbing Amtskreds 3. kreds, Herning), ikke benytter dette system.

De valgbestyrelser, der benytter KMD A/S' valgopgørelsessystem, har indsendt valgbogen såvel elektronisk som i en papirudgave. Den elektroniske valgbog indeholder bl.a. på samme måde som papirudgaven oplysninger om personlige stemmer og listestemmer opgjort for opstillingskredsen under et. Herudover indeholder den elektroniske valgbog oplysninger om de personlige stemmer og partistemmer opgjort for de enkelte afstemningssteder/afstemningsområder.

De to opstillingskredse, der ikke benytter KMD A/S' valgopgørelsessystem, har alene indsendt valgbogen i en papirudgave og har herudover pr. e-post indsendt oplysninger om de personlige stemmer og partistemmer opgjort for de enkelte afstemningssteder/afstemningsområder.

De indsendte eksemplarer af valgbøger på papir har alle været af tilfredsstillende kvalitet.

Ved kontrollen af, at indholdet af den elektroniske valgbog er identisk med indholdet af papirvalgbogen, er det i alle tilfælde konstateret, at dette var tilfældet.

2.2. Fejl og mangler bortset fra fejl vedrørende kandidaternes stemmetal

Ved gennemgangen af valgbøgerne er der i nogle få tilfælde konstateret fejl vedrørende de anførte tal for antal stemmeberettigede og antal vælgere afmærket på valglisten samt for antal for sent modtagne brevstemmer. Disse fejl har i alle tilfælde kunnet berigtiges efter telefonisk henvendelse til de pågældende valgbestyrelser.

Ved gennemgangen af oplysningerne i valgbøgerne om årsagen til, at stemmesedler er erklæret ugyldige, har ministeriet foretaget en særlig kontrol af, hvorvidt ugyldighedsgrunden: Kryds ud for ordene »Uden for partierne«, jf. § 8 i bekendtgørelse nr. 438 af 31. maj 2001 om bedømmelse af stemmesedler afgivet til folketingsvalg, alene anvendes i de opstillingskredse, hvor denne ugyldighedsgrund kan forekomme, dvs. i tilfælde, hvor der er opstillet to eller flere kandidater uden for partierne i vedkommende stor- eller amtskreds, hvilket ved dette valg var tilfældet i Østre Storkreds (3 kandidater uden for partierne), Bornholms Amtskreds (2 kandidater uden for partierne) og Nordjyllands Amtskreds (3 kandidater uden for partierne).

Denne kontrol viste, at nævnte ugyldighedsgrund forekom i 13 opstillingskredse i stor- og amtskredse, hvor der kun var opstillet én kandidat uden for partierne, og i 9 opstillingskredse i amtskredse, hvor der ikke var opstillet nogen kandidat uden for partierne.

Efter henvendelse til de pågældende valgbestyrelser blev de pågældende ugyldige stemmesedler i den førstnævnte gruppe af opstillingskredse (kun én kandidat uden for partierne) i nogle tilfælde ændret til at være en gyldig stemme for den pågældende kandidat uden for partierne, mens der i andre tilfælde var tale om, at den eller de pågældende stemmesedler var registreret under en forkert ugyldighedsgrund. I sidstnævnte gruppe af opstillingskredse (ingen kandidat uden for partierne) var der i alle tilfælde tale om, at den eller de pågældende stemmesedler var registreret under en forkert ugyldighedsgrund.

I modsætning til ved tidligere folketingsvalg, senest valget i 2001, er der ved dette valg ingen valgbøger med afrundingsfejl ved fordeling af partistemmer. I 2001 var der afrundingsfejl i 62 valgbøger.

2.3. Fejl vedrørende kandidaternes stemmetal

Ved den talmæssige revision af valgbogen kan det ikke kontrolleres, hvorvidt de personlige stemmetal, der er anført for de enkelte kandidater, er korrekte, herunder at der ikke er sket ombytning af personlige stemmetal eller lignende. Som et supplement til den talmæssige revision foretager ministeriet derfor i et vist omfang en kritisk revision bestående i, at man, når den talmæssige revision er gennemført, gennemgår tallene for de personlige stemmer for at vurdere, om de forekommer rigtige ud fra kandidaternes placering på stemmesedlen i den pågældende opstillingskreds, kandidatens bopæl m.v. En sådan vurdering er i sagens natur af overordnet karakter og skal foretages inden for de snævre tidsrammer, der gælder for valgopgørelsen.

I forbindelse med folketingsvalget i 2001 ibrugtog ministeriet et informationsteknologisk analyseværktøj, der ved anvendelse af videregående statistiske metoder kan afdække, om der er variationer i personlige stemmetal, der er atypiske, og som derfor eventuelt kan være udtryk for, at der er fejl vedrørende de personlige stemmer. Dette værktøj er siden da blevet videreudviklet og er såvel ved europaparlamentsvalget den 13. juni 2004 som ved dette folketingsvalg blevet benyttet til kontrol af de elektronisk modtagne oplysninger om de personlige stemmetal opgjort for de enkelte afstemningssteder/afstemningsområder. Ved denne kontrol blev afdækket, at der på 13 ud af de i alt 1.812 afstemningssteder, hvor oplysninger var modtaget elektronisk via KMD A/S' valgopgørelsessy-

---

stem, var anledning til at undersøge, om der for et eller flere partier kunne være sket ombytning af personlige stemmetal inden for det pågældende parti. Det drejer sig om følgende opstillingskredse og afstemningssteder:

- 1) Københavns Amtskreds 4. kreds, Glostrup, Grønhøjsskolen, hvor der var anledning til at undersøge stemmetal for kandidater for B. Det Radikale Venstre.
- 2) Frederiksborg Amtskreds 1. kreds, Helsingør, Snekkersten, hvor der var anledning til at undersøge stemmetal for kandidater for B. Det Radikale Venstre.
- 3) Storstrøms Amtskreds 5. kreds, Maribo, Kettinge, hvor der var anledning til at undersøge stemmetal for kandidater for A. Socialdemokratiet.
- 4) Fyns Amtskreds 4. kreds, Kerteminde, Birkende, hvor der var anledning til at undersøge stemmetal for A. Socialdemokratiet.
- 5) Fyns Amtskreds 4. kreds, Kerteminde, Ullerslev, hvor der var anledning til at undersøge stemmetal for A. Socialdemokratiet.
- 6) Fyns Amtskreds 8. kreds, Svendborg, Tryggelev, hvor der var anledning til at undersøge stemmetal for kandidater for A. Socialdemokratiet.
- 7) Sønderjyllands Amtskreds 5. kreds, Tønder, Tønder 2, hvor der var anledning til at undersøge stemmetal for kandidater for V. Venstre, Danmarks Liberale Parti.
- 8) Vejle Amtskreds 3. kreds, Vejle, Hvejsel, hvor der var anledning til at undersøge stemmetal for kandidater for B. Det Radikale Venstre.
- 9) Ringkøbing Amtskreds 2. kreds, Holstebro, Hjerm, hvor der var anledning til at undersøge stemmetal for kandidater for F. Socialistisk Folkeparti.
- 10) Århus Amtskreds 2. kreds, Århus Nord, Bjørnshøjcentret, Trige, hvor der var anledning til at undersøge stemmetal for kandidater for B. Det Radikale Venstre.
- 11) Århus Amtskreds 4. kreds, Århus Vest, Højvangskolen, hvor der var anledning til at undersøge stemmetal for kandidater for V. Venstre, Danmarks Liberale Parti.
- 12) Århus Amtskreds 10. kreds, Silkeborg, Kragelund, hvor der var anledning til at undersøge stemmetal for kandidater for O. Dansk Folkeparti.
- 13) Viborg Amtskreds 2. kreds, Morsø, Thorup, hvor der var anledning til at undersøge stemmetal for kandidater for A. Socialdemokratiet.

De pågældende valgbestyrelser blev bedt om at foretage en nærmere vurdering og/eller undersøgelse af, om der eventuelt kunne være sket ombytning af personlige stemmetal. De foretagne undersøgelser viste, at der i de tilfælde, der er nævnt ovenfor under 1) - 9) og 13), rent faktisk var sket ombytning af personlige stemmetal (fejl på tælleskemaer m.v.). I det tilfælde, der er nævnt under 11), var et antal partistemmer registreret som personlige stemmer for en bestemt kandidat, mens tallene efter valgbestyrelsens vurdering var korrekte i de tilfælde, der er nævnt under 10) og 12), og kunne forklares ud fra særlige lokale forhold.

I valgboerne for de opstillingskredse, hvor der blev konstateret fejl, er de personlige stemmetal derefter blevet rettet, således at de korrekte tal indgår i valgopgørelsen.

De fundne fejl har i intet tilfælde haft betydning for kandidatudvælgelsen eller den rækkefølge, hvori kandidaterne er valgt. De fundne fejl har heller ikke haft betydning for stedfortræderrækkefølgen for de ikkevalgte kandidater.

2.4. Lodtrækninger

I folketingsvalglovens § 73, stk. 5, 3. pkt., er det fastsat, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet foretager lodtrækning i de tilfælde, hvor to eller flere kandidater er lige berettiget til en partistemme.

Der var i alt 52 lodtrækningstilfælde fordelt på 41 valgboøger. De pågældende valgboøger er af ministeriet berigtiget med lodtrækningens resultat. I intet tilfælde har lodtrækningens resultat haft betydning for kandidatudvælgelsen eller stedfortræderrækkefølgen.

Alle valgboøger indeholdt den foreskrevne markering af, at der forelå en lodtrækningsituation.

2.5. Bemærkninger i valgboøgerne

I 63 valgboøger er der gjort bemærkninger om valgets forberedelse, afstemningens gennemførelse på valgdagen, om mere væsentlige stemmeforskydninger ved fintællingen i forhold til optællingen på valgaftenen, om mulige forklaringer på uoverensstemmelser i stemmeseddelregnskabet m.v. Blandt de tilførte bemærkninger til valgboøgerne skal Indenrigs- og Sundhedsministeriet særlig henlede opmærksomheden på følgende:

Valgboøgerne for alle 16 opstillingskredse i Københavns Kommune indeholder på side 4 oplysning om, at der blev stjålet et antal valgkort fra en posttaske i Valby, og hvad kommunen foretog sig i anledning. Tyveriet er anmeldt til politiet.

Valgboøgerne for fire opstillingskredse i Østre Storkreds indeholder oplysning om, at et antal stemmesedler for to opstillingskredse i denne storkreds ved en fejl er blevet leveret til en eller flere forkerte opstillingskredse i storkredsen, samt om, hvad der blev foretaget i den anledning.

Valgbogen for Vestsjællands Amtskreds 4. kreds, Kalundborg, indeholder på side 4 og 83 oplysning om, at stemmesedlerne var behæftet med den fejl, at Enhedslisten – De Rød-Grønne er anført med bogstavbetegnelsen Y i stedet for bogstavbetegnelsen Ø, samt om, hvad valgbestyrelsen i den anledning foretog sig.

Fejlen vedrørende stemmesedlerne i Kalundborgkredsen har efterfølgende givet anledning til en klage fra Enhedslistens kandidat i Kalundborgkredsen (ministeriets j. nr. 2005-4075-18).

Valgbogen for Sønderjyllands Amtskreds 1. kreds, Haderslev, indeholder på side 4 oplysning om, at der i tidsrummet kl. 13-14 blev udleveret nye stemmesedler til samtlige afstemningssteder. Årsagen hertil var, at der på de oprindelige stemmesedler manglede en tynd streg mellem to kandidater for Kristendemokraterne.

Valgbogen for Sønderjyllands Amtskreds 4. kreds, Augustenborg, indeholder på side 4 oplysning om, at stemmesedlerne var behæftet med en fejl i henseende til rækkefølgen for de tre kandidater for Minoritetspartiet, samt om, hvad valgbestyrelsen i den anledning foretog sig.

Valgbogen for Fyns Amtskreds 7. kreds, Nyborg, indeholder på side 4 oplysning om forløbet i forbindelse med, at en nærmere angiven vælger, der mødte frem for at afgive stemme, ved en fejl allerede var afmærket i valglisten som havende afgivet stemme.

Dette forløb har efterfølgende givet anledning til klage fra den pågældende vælger (ministeriets j. nr. 2005-4075-20).

I valgbogen for Storstrøms Amtskreds 1. kreds, Præstø er der på side 83 en bemærkning om, at 24 stemmesedler blev kendt ugyldige, fordi der var sat x i feltet oven over feltet for Socialdemokratiet, dvs. i det felt, der indeholder vejledning om afkrydsning af stemmesedlen. Valgbestyrelsen beder om, at det overvejes, hvorvidt dette felt kan udformes på en sådan måde, at denne fejlrisiko mindskes. En tilsvarende bemærkning og opfordring indeholdes på side 83 i valgbogen for Ribe Amtskreds 4. kreds, Grindsted, hvor i alt 11 stemmesedler blev kendt ugyldige af nævnte årsag.

Det kan i denne forbindelse oplyses, at valgbestyrelsen for Roskilde Amtskreds 2. kreds, Køge, ved brev af 11. februar 2005 har rettet henvendelse til ministeriet om samme spørgsmål, idet der i Køgekredsen var i alt 39 stemmesedler, der blev kendt ugyldige af nævnte årsag.

3. Kandidatfortegnelserne

Som bilag til valgbøgerne er vedlagt den store fortegnelse over de opstillede kandidater i vedkommende stor- eller amtskreds, som udarbejdes af vedkommende anmeldelsesmyndighed og sendes til valgbestyrelserne til brug for fremstilling af stemmesedler. Ministeriet skal henlede Folketingets opmærksomhed på, at det af fortegnelserne for henholdsvis Østre Storkreds, Vestre Storkreds og Sønderjyllands Amtskreds fremgår, at i alt fire af de opstillede kandidater har adresse i udlandet. I Østre Storkreds drejer det sig om to kandidater for C. Det Konservative Folkeparti, mens det i Vestre Storkreds og Sønderjyllands Amtskreds drejer sig om kandidater for V. Venstre, Danmarks Liberale Parti. Ingen af disse kandidater har opnået valg. I tilfælde af, at en af disse kandidater skal indkaldes som stedfortræder, opstår imidlertid spørgsmålet om, hvorvidt kandidaten på valgdagen opfyldte bopælskravet til valgret og dermed valgbarhed. Det kan i denne forbindelse oplyses, at alle fire kandidater var optaget på valglisten til valget den 8. februar 2005 i medfør af reglerne om udlandsdanskernes valgret.

4. De ugyldige stemmer

Ved gennemgangen af valgbøgerne er optalt i alt 27.344 ugyldige stemmesedler, heraf 19.478 blanke stemmesedler og 7.866 andre ugyldige stemmesedler, jf. vedhæftede oversigt, hvor de ugyldige stemmesedler er fordelt på ugyldighedsgrunde opgjort for henholdsvis stemmesedler afgivet på afstemningsstedet og brevstemmesedler.

Ugyldighedsprocenten – ugyldige stemmesedler i procent af i alt afgivne stemmesedler (3.384.559) – blev 0,81. Ved valget i 2001 var ugyldighedsprocenten 1,01.

Ugyldighedsprocenten for blanke stemmesedler (19.478) blev 0,58 mod 0,74 ved valget i 2001. Ugyldighedsprocenten for andre ugyldige stemmesedler (7.866) blev 0,23 mod 0,27 ved valget i 2001.

Af de i alt 27.344 ugyldige stemmesedler var 24.609 afgivet på afstemningsstedet (18.673 blanke, 5.936 andre ugyldige), mens 2.735 var ugyldige brevstemmesedler (805 blanke, 1.930 andre ugyldige). Målt i forhold til antal stemmesedler afgivet på afstemningsstedet (3.217.812) var ugyldighedsprocenten for stemmesedler afgivet på afstemningsstedet 0,76. Målt i forhold til antal brevstemmer taget i betragtning (166.747) var ugyldighedsprocenten for brevstemmesedler 1,64.

5. Brevstemmer, der ikke er taget i betragtning

Ved gennemgangen af valgbøgerne er optalt i alt 1.769 rettidigt modtagne brevstemmer, der ikke er taget i betragtning. Ved 2001-valget udgjorde antallet af ikke i betragtning tagne brevstemmer 1.704.

Brevstemmer, der ikke er taget i betragtning, indgår ikke i opgørelsen af antal afgivne stemmer og dermed heller ikke i opgørelsen af stemmeprocenten.

Ud over de rettidigt modtagne brevstemmer, der ikke blev taget i betragtning, var der ifølge valgbøgerne i alt 55 brevstemmer, der blev modtaget på afstemningsstederne fra afstemningens begyndelse og indtil dens slutning. Disse brevstemmer blev uåbnede henlagt som ikke rettidigt modtagne og kom ikke i betragtning. Ved valget i 2001 var det tilsvarende antal for sent modtagne brevstemmer 89.

B. Valgklager mv.

Som tidligere anført foreligger der 16 klager eller henvendelser vedrørende valghandlingen. 2 af klagerne er beskrevet under pkt. 1. Endelig har udvalget modtaget en redegørelse fra Københavns Kommune om de københavnske hjemmeplejemodtageres mulighed for at stemme hjemme.

1) Fra Annelise Wille og Henning Wille, Hundested, har Indenrigs- og Sundhedsministeriet modtaget e-post af 31. januar 2005, hvor de pågældende klager over forløbet i forbindelse med deres forsøg på at få mulighed for at afgive brevstemme på det danske konsulat i Miami. Det oplyses, at de først efter gentagne gange fik telefonisk kontakt til den danske konsul, der oplyste, at de ville blive kontaktet af konsulatet inden udgangen af januar måned med henblik på at aftale en tid, hvor de kunne brevstemme. De blev imidlertid ikke kontaktet af konsulatet og fik derfor ikke mulighed for at afgive brevstemme til valget.

Henvendelsen blev videresendt til Udenrigsministeriet, der straks kontaktede konsulatet i Miami. Konsulatet har i brev af 7. februar 2005 oplyst, at Annelise Wille og Henning Wille er blevet oplyst om, at de kunne brevstemme på konsulatet den 26. januar 2005, men at de ikke mødte op.

Fra Bettina C. Larsen og Lise Dige Nielsen, Coral Gables, Florida, har Indenrigs- og Sundhedsministeriet modtaget brev af 2. februar 2005, hvor de pågældende klager over forløbet i forbindelse med deres forsøg på at få mulighed for at afgive brevstemme på det danske konsulat i Miami. Det anføres, at de gentagne gange forgæves har forsøgt at kontakte konsulatet. Det anføres videre, at de på opfordring fra det danske generalkonsulat i New York den 2. februar 2005 inden for kontortid mødte op på konsulatet i Miami, men blev afvist med den begrundelse, at adgang til konsulatet kun kunne ske med forudgående aftale. De anfører endelig, at de derfor ikke kunne brevstemme inden udløbet af fristen.

Udenrigsministeriet har oplyst, at det danske generalkonsulat i New York den 3. februar 2005 til konsulatet i Miami har oplyst, at generalkonsulatet havde modtaget flere telefoniske klager fra danske statsborgere i Miami-området over, at det ikke var muligt at komme i kontakt med konsulatet i Miami. På den baggrund har generalkonsulatet indskærpet, at konsulatet i Miami er forpligtet til at sikre, at alle henvendelser om stemmeafgivning besvares, og at konsulatet skal sikre passende åbningstider/bemanding, således at stemmeafgivningen kan ske efter gældende regler. Udenrigsministeriet har videre oplyst, at den danske ambassade i Washington og det danske generalkonsulat i New York har instrueret konsulatet i Miami om at holde åbent for stemmeafgivning hele dagen den 3. og 4. februar 2005. Endelig har ministeriet oplyst, at den danske konsul for Miami af forskellige årsager fratræder sin stilling, så snart der er udnævnt en ny dansk konsul for Miami.

Det følger af § 57, stk. 2, i lov om valg til Folketinget, at vælgere, der opholder sig i udlandet, kan brevstemme på en dansk diplomatisk eller konsulær repræsentation. Af § 57, stk. 4, fremgår, at når valg til Folketinget er udskrevet, sørger indenrigs- og sundhedsministeren for, at de danske repræsentationer i udlandet bliver underrettet herom. I overensstemmelse hermed har Indenrigs- og Sundhedsministeriet ved brev af 18. januar 2005 til Udenrigsministeriet bl.a. oplyst, at vælgere, der opholder sig i udlandet, efter reglerne i lovens § 57 kan brevstemme til folketingsvalget på en dansk diplomatisk eller konsulær repræsentation, at loven ikke indeholder regler om sidste frist for brevstemmeafgivning, at en brevstemme imidlertid skal være afgivet i så god tid forud for valgdagen, at den kan være sendt hjem til vedkommende kommune, inden afstemningen går i gang på valgdagen, at det vil være hensigtsmæssigt, at vælgere, der henvender sig for at brevstemme på en repræsentation kort tid før valgdagen, orienteres herom, og at ingen vælger kan afvises fra at afgive brevstemme, uanset at det ikke er sandsynligt, at brevstemmen kan nå hjem i tide.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet er enig med Udenrigsministeriet i, at en dansk repræsentation er forpligtet til at drage omsorg for, at vælgere, der opholder sig i udlandet, kan brevstemme på re-

---

præsentationen efter folketingsvalglovens regler herom, herunder ved at sikre, at alle henvendelser om stemmeafgivning besvares, og at repræsentationen skal sikre passende åbningstider/bemanding, således at stemmeafgivningen kan ske efter gældende regler.

Udtalelsen giver ikke herudover Indenrigs- og Sundhedsministeriet anledning til bemærkninger.

Udvalget er enig med Indenrigs- og Sundhedsministeriet og Udenrigsministeriet i, at en dansk repræsentation er forpligtet til at drage omsorg for, at vælgere, der opholder sig i udlandet, kan brevstemme på repræsentationen efter folketingsvalglovens regler herom, herunder ved at sikre, at alle henvendelser om stemmeafgivning besvares, og at repræsentationen skal sikre passende åbningstider/bemanding, således at stemmeafgivningen kan ske efter gældende regler, og at dette ikke er sket i henhold til reglerne på konsulatet i Miami.

2) Fra Hans Schou, København N, har Indenrigs- og Sundhedsministeriet modtaget e-post af 8. februar 2005, hvor der klages over, at han ikke fik lov til at overvære stemmeoptællingen på afstemningsstedet Rådmandsgade Skole. Hans Schou oplyser, at en valgstyrelse meddelte ham, at han ikke havde ret til at overvære stemmeoptællingen, idet han ikke er medlem af noget politisk parti.

Københavns Kommune har i brev af 15. februar 2005 efter indhentet udtalelse fra formanden for valgstyrelserne og valgsekretæren på det pågældende afstemningssted oplyst, at formanden for valgstyrelserne har bekræftet at have afvist Hans Schous ønske om at overvære stemmeoptællingen. Københavns Kommune har videre oplyst, at formanden for valgstyrelserne har beklaget den fejlagtige fortolkning af loven. Kommunen har endelig oplyst, at valgsekretariatet ved fremtidige valg yderligere vil præcisere for såvel valgstyrelserne som for valgsekretærerne, at optællingen af stemmer er offentlig, og at der skal træffes foranstaltninger, således at dette kan ske på betryggende vis.

Det fremgår af § 68, stk. 1, i lov om valg til Folketinget, at når afstemningen er afsluttet, foretages stemmeoptælling på afstemningsstedet, og at stemmeoptællingen er offentlig.

Udtalelsen fra Københavns Kommune giver herefter ikke Indenrigs- og Sundhedsministeriet anledning til bemærkninger.

Udvalget er enig i, at der er sket en fejl, og kan tilslutte sig Københavns Kommunes beklagelse.

3) Fra Lars Jensen, Røddekro, har Indenrigs- og Sundhedsministeriet modtaget brev af 8. februar 2005, hvori der klages over, at det ikke lykkedes at få udleveret en ren stemmeseddel på valgstedet Genner Forsamlingshus. Lars Jensen anfører, at stemmesedlerne var mærkede, snavsede eller fejl-fabrikerede på en sådan måde, at det ville have været nemt at spore en afgiven stemme.

Valgbestyrelsen har i anledning af klagen i brev af 10. februar 2005 efter indhentet udtalelse fra formanden for valgstyrelserne på det pågældende afstemningssted oplyst, at Lars Jensen efter at have fået udleveret en stemmeseddel på afstemningsstedet oplyste, at stemmesedlen ikke kunne bruges, idet den havde en plet på bagsiden. Det oplyses videre, at valgstyrelserne tilbød Lars Jensen en anden stemmeseddel, og det samme gentog sig. Valgbestyrelsen har tillige oplyst, at Lars Jensen derefter fik lov til at se nærmere på 4 andre stemmesedler, men forlod afstemningsstedet uden at have afgivet stemme, idet han bemærkede, at også disse stemmesedler havde pletter. Valgbestyrelsen har endelig oplyst, at valgstyrelserne efterfølgende konstaterede, at flere stemmesedler havde ganske få ubetydelige pletter på bagsiden – formentlig forårsaget ved trykning. Det er på den baggrund valgbestyrelsens opfattelse, at der ikke er grundlag for Lars Jensens påstand om, at den udleverede stemmeseddel eller øvrige stemmesedler ville kunne spores. Det er endvidere valgbestyrelsens opfattelse, at valgstyrelserne har handlet korrekt i den konkrete situation.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet oplyser, at det følger af § 43, stk. 1, i lov om valg til Folketinget, at valgbestyrelsen tilvejebringer stemmesedler til brug ved afstemningen i opstillingskredsen. Det fremgår af § 43, stk. 4, at indenrigs- og sundhedsministeren fastsætter nærmere regler om

---

stemmesedlernes indhold og udformning. Det fremgår af den udstedte bekendtgørelses § 1, 1. pkt., at stemmesedlerne bl.a. skal være af hvidt papir eller svært papir. De skal kunne sammenfoldes således, at de kan nedlægges af vælgerne i stemmekassen, uden at nogen kan se, hvorledes der er stemt. Det fremgår videre, at intet ord eller bogstav og intet navn, tal eller tegn må være påført nogen stemmeseddel ved tryk eller skrift eller på anden måde. Det er videre forudsat, at trykningen af stemmesedlerne foretages på en sådan måde, at der ikke som følge af trykkeprocessen sker en til-sidesættelse heraf.

Udtalelsen fra valgbestyrelsen giver herudover ikke Indenrigs- og Sundhedsministeriet anledning til bemærkninger.

Udvalget tager valgbestyrelsens redegørelse til efterretning og finder, at valgbestyrelsen har håndteret situationen korrekt.

4) Jørgen Madsen, Flensborg, Tyskland, har ved brev af 4. februar klaget over, at han ikke blev optaget på folketingsvalglisten inden udløbet af fristen herfor den 1. februar 2005.

Af Karup Kommunes akter i sagen fremgår, at Jørgen Madsen ved brev af 30. januar 2005, som Karup Kommune modtog den 3. februar 2005, udtrykte forundring over, at han ikke havde hørt fra kommunen om sin optagelse på folketingsvalglisten. Karup Kommune svarede ved brev af 7. februar, at Jørgen Nielsen, der ifølge folkeregisteret var udrejst til Tyskland den 1. januar 1998, kun kunne optages på valglisten, såfremt han opfyldte betingelserne herfor og indgav ansøgning herom på et ansøgningsskema, som kommunen sendte til ham sammen med brevet. Af kommunens akter fremgik, at den ikke forud for Jørgen Madsens brev dateret den 30. januar 2005 havde modtaget nogen ansøgning om optagelse på valglisten.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har i den anledning oplyst, at det følger af § 16 i valgloven, at vælgere, der er omfattet af § 2 (dvs. vælgere, der uanset udlandsophold anses for at have fast bopæl i riget), og som i CPR er registeret som udrejst, kun kan optages på valglisten, hvis de har anmodet herom og der senest 7 dage før valgdagen er truffet afgørelse om optagelse på valglisten enten af kommunalbestyrelsen eller af Valgretsnetet. Optagelsen sker i den kommune, hvor de sidst har været tilmeldt folkeregisteret, og ansøgning om optagelse skal sendes til denne kommune på et ansøgningsskema.

Skæringsdatoen for optagelse på valglisten ved folketingsvalget den 8. februar 2005 var den 1. februar 2005, dvs. at afgørelse om optagelse på valglisten skulle være truffet senest den dag, jf. valglovens § 18, stk. 6.

Af Indenrigs- og Sundhedsministeriets vejledning nr. 65 af 27. juni 2004 om behandling af ansøgninger om optagelse på folketingsvalglisten af personer, der har valget uanset ophold i udlandet, er det bl.a. anført, at kommunalbestyrelsen i tilfælde, hvor en ansøgning ikke er indgivet på et ansøgningsskema, skal tilsende ansøgeren et ansøgningsskema.

Da Karup Kommune først den 3. februar 2005 modtog ansøgningen og korrekt besvarede denne ved at tilsende Jørgen Madsen et ansøgningsskema, giver sagens forløb ikke Indenrigs- og Sundhedsministeriet anledning til bemærkninger.

Udvalget tager Karup Kommunes redegørelse til efterretning og finder ikke, at der er grundlag for kritik af kommunen.

5) Fra Anders Jessen, Aabenraa, har Indenrigs- og Sundhedsministeriet modtaget brev af 11. februar 2005, hvor der anmodes om fornyet fintælling af de stemmer, der er afgivet til Venstre i Sønderjyllands Amtskreds.

Som begrundelse for ønsket om en fornyet fintælling har Anders Jessen henvist til den snævre margin, der har været afgørende for den foreløbige udpegning af det andet mandat til Venstre i Sønderjyllands Amtskreds. Klageren har henvist til den foreløbige optælling, der blev offentliggjort den 9. februar 2005, som har vist, at Peter Hansen inklusive tillagte partistemmer har fået 8.529 stemmer, og at Ellen Trane Nørby inklusive tillagte partistemmer har fået 8.569 stemmer, dvs. en forskel på 40 stemmer. Klageren har anført, at ganske få forkert optalte stemmer kan ændre valgresultatet. Klageren har videre anført, at partiet uofficielt har modtaget oplysninger om, at der ved optællingen af de personlige stemmer visse steder har hersket nogen forvirring omkring to af Venstres kandidater med Peter til fornavn. Som yderligere støtte har klageren bemærket, at de foreløbige offentliggjorte stemmetal, optalt på valgaftenen, og optællingen af de personlige stemmer den 9. februar 2005, faktisk afveg fra hinanden i et vist, ikke ubetydeligt omfang.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet oplyser, at alle kandidater for Venstre i Sønderjyllands Amtskreds, hvor partiet opnåede 3 mandater, er opstillet i alle opstillingskredse i amtskredsen (fuldstændig sideordnet opstilling). Det følger af folketingsvalglovens § 73, stk. 5, at partistemmerne ved sideordnet opstilling fordeles mellem partiets kandidater i opstillingskredsen i forhold til deres personlige stemmetal. På grundlag af det antal stemmer, hver kandidat har fået i hele amtskredsen, herunder de partistemmer, der er tilfaldet kandidaten, opgøres, hvilke af partiets kandidater der har opnået valg, jf. §§ 80 og 81, samt stedfortræderrækkefølgen for de kandidater, der ikke har opnået valg, jf. § 85, stk. 2.

Ved gennemgangen af valgbogen for Sønderjyllands Amtskreds 5. kreds, Tønder, og de til grund for valgbogen liggende oplysninger om kandidaternes personlige stemmetal opgjort for de enkelte afstemningsområder fandt ministeriet anledning til at rette henvendelse til den af valgbestyrelsen udpegede kontaktperson for valgbogsrevision vedrørende stemmetallene for Venstres kandidater for afstemningsområdet Tønder 2. Baggrunden herfor var, at en af Venstres kandidater i dette afstemningsområde var tillagt 73 personlige stemmer, mens pågældende i hvert af de øvrige 14 afstemningsområder i Tønderkredsen alene havde opnået 0-2 personlige stemmer. En nærmere undersøgelse af de personlige stemmer for Venstres kandidater viste, at der var sket en forkert registrering af de personlige stemmetal. Ministeriet oplyser videre, at den endelige opgørelse af stemmetallene for de enkelte kandidater for Venstre i Sønderjyllands amtskreds, der er foretaget efter revisionen, har vist, at Ellen Trane Nørby, der opnåede i alt 8.594 stemmer, heraf 5.089 personlige stemmer, blev valgt som kandidat nr. 3 for Venstre, mens Peter Hansen, der opnåede i alt 8.523 stemmer, heraf 4.874 personlige stemmer, blev valgt som 1. stedfortræder. Forskellen mellem de to kandidater er således 71 stemmer, mens forskellen efter den foreløbige opgørelse var på 40 stemmer. Endelig oplyser ministeriet, at ministeriets gennemgang af valgbøgerne for Sønderjyllands Amtskreds ikke giver grundlag for at antage, at stemmetallene for de enkelte kandidater for Venstre i de øvrige afstemningsområder i Sønderjyllands Amtskreds ikke er opgjort korrekt, jf. ministeriets redegørelse for gennemgangen af stemmesedlerne og valgbøgerne, der er omtalt tidligere i denne betænkning. Ministeriet henviser særligt til det afsnit i redegørelsen, hvori er beskrevet kontrollen af de til grund for valgbøgerne liggende oplysninger om kandidaternes personlige stemmetal opgjort for de enkelte afstemningsområder.

6) I e-post af 11. februar 2005 har Kaj Stillinger, Skårup, anmodet om en fornyet fintælling af de stemmer, der er afgivet til Socialistisk Folkeparti i Fyns Amtskreds. Kaj Stillinger, der selv var opstillet som kandidat for Socialistisk Folkeparti i Fyns Amtskreds, angiver som begrundelse for sit ønske, at der kun er en forskel på 2 personlige stemmer mellem 1. stedfortræder og 2. stedfortræder ud af ca. 18.100 afgivne stemmer for Socialistisk Folkeparti.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har oplyst, at alle kandidater for Socialistisk Folkeparti i Fyns Amtskreds var opstillet ved fuldstændig sideordnet opstilling, og at partistemmerne derfor blev for-

---

delt mellem partiets kandidater i opstillingskredsen i forhold til deres personlige stemmetal, jf. valglovens § 73, stk. 5. Den endelige opgørelse af stemmetallene for Socialistisk Folkeparti i Fyns Amtskreds, der er identisk med den foreløbige opgørelse, som ministeriet offentliggjorde på sin hjemmeside på fintællingsdagen/aftenen, viser, at Sanne Schroll opnåede 1.580 stemmer, heraf 738 personlige stemmer, og blev 1. stedfortræder, mens Kaj Stillingen opnåede 1.527 stemmer, heraf 736 personlige stemmer, og blev 2. stedfortræder. Forskellen mellem de 2 kandidater er således 53 stemmer.

Gennemgangen af valgboerne giver ikke ministeriet grundlag for at antage, at stemmetallene for de enkelte kandidater for Socialistisk Folkeparti i Fyns Amtskreds ikke er opgjort korrekt.

7) Fra Uno Larsson, Randers, har Indenrigs- og Sundhedsministeriet modtaget e-post af 14. februar 2005, hvori Uno Larsson anmoder om fornyet fintælling af de stemmer, der er afgivet til Dansk Folkeparti i Århus Amtskreds. Klageren henviser til, at den foreløbige stemmeoptælling af de stemmer, der er afgivet til Dansk Folkeparti i Århus Amtskreds, ligger meget snært, hvor forskellene er marginale.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet oplyser, at alle kandidater for Dansk Folkeparti i Århus Amtskreds, hvor partiet opnåede 3 mandater, er opstillet i alle opstillingskredse (fuldstændig sideordnet opstilling). Ministeriet oplyser videre, at den endelige opgørelse af stemmetallene for de enkelte kandidater, der er identisk med den foreløbige opgørelse, som ministeriet offentliggjorde på sin hjemmeside på fintællingsdagen, har vist, at Kim Christiansen, der opnåede i alt 3.295 stemmer, heraf 1.048 personlige stemmer, blev valgt som kandidat nr. 3 for Dansk Folkeparti i Århus Amtskreds, mens Per Dalgaard, der opnåede i alt 3.021 stemmer, heraf 915 personlige stemmer, blev valgt som 1. stedfortræder og Uno Larsson, der opnåede i alt 2.928 stemmer, heraf 1.030 personlige stemmer, blev valgt som 2. stedfortræder. Forskellen mellem Kim Christiansen og Per Dalgaard henholdsvis Uno Larsson er således 274 henholdsvis 367 stemmer, mens forskellen mellem Per Dalgaard og Uno Larsson er 93 stemmer. Ministeriet oplyser videre, at ministeriets gennemgang af valgboerne for Århus Amtskreds ikke giver grundlag for at antage, at stemmetallene for de enkelte kandidater for Dansk Folkeparti i Århus Amtskreds ikke er opgjort korrekt. Ministeriet henviser til den redegørelse, der er oversendt til Folketinget, og særlig til det afsnit, hvori er beskrevet kontrollen af de til grund for valgboerne liggende oplysninger om kandidaternes personlige stemmetal opgjort for de enkelte afstemningsområder.

8) Ved brev af 14. februar 2005 har Jesper Have, Nibe, anmodet om en fornyet fintælling af de stemmer, der er afgivet til Det Konservative Folkeparti i Nordjyllands Amtskreds. Jesper Have, der er formand for Det Konservative Folkeparti i Aarskredsen, angiver som begrundelse for sit ønske, at det kun er 28 stemmer, der har været afgørende for den foreløbige udpegning af det andet mandat til Det Konservative Folkeparti i Nordjyllands Amtskreds. Efter hans opfattelse kan enkelte fejltællinger have været udslagsgivende.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har oplyst, at alle kandidater for Det Konservative Folkeparti i Nordjyllands Amtskreds, hvor partiet opnåede 2 mandater, var opstillet ved fuldstændig sideordnet opstilling, og at partistemmerne derfor blev fordelt mellem partiets kandidater i opstillingskredsen i forhold til deres personlige stemmetal, jf. valglovens § 73, stk. 5. På grundlag af det antal stemmer, hver kandidat har fået i hele amtskredsen, herunder de partistemmer, der er tilfaldet kandidaten, opgøres, hvilke af partiets kandidater der har opnået valg, jf. §§ 80 og 81. Den endelige opgørelse af stemmetallene for Det Konservative Folkeparti i Nordjyllands Amtskreds, der er identisk med den foreløbige opgørelse, som ministeriet offentliggjorde på sin hjemmeside på fintællingsdagen/aftenen, viser, at Jakob Axel Nielsen opnåede i alt 906 stemmer, heraf 671 personlige stemmer, og blev valgt som kandidat nr. 2 for det Konservative Folkeparti, mens Per Larsen opnåede i alt 879

---

stemmer, heraf 705 personlige stemmer, og blev valgt som 1. stedfortræder. Forskellen mellem de 2 kandidater er således 27 stemmer.

Gennemgangen af valgboerne giver ikke ministeriet grundlag for at antage, at stemmetallene for de enkelte kandidater for Det Konservative Folkeparti i Nordjyllands Amtskreds ikke er opgjort korrekt.

Vedrørende de under nr. 5-8 opførte klager finder udvalget, at da der ikke foreligger oplysninger om uregelmæssigheder i forbindelse med fintællingen af stemmerne, indstiller udvalget, at der ikke foretages fornyet fintælling, men at valgene godkendes på det foreliggende grundlag.

9) Fra Sven Søndergaard, Haderslev, har Indenrigs- og Sundhedsministeriet den 11. februar 2005 modtaget et brev, hvori der anmodes om fornyet fintælling af de stemmer, der er afgivet til Socialdemokratiet i Sønderjyllands Amtskreds. Der henvises til den snævre margen, der har været afgørende for den foreløbige udpegning af det andet mandat til Socialdemokratiet i Sønderjyllands Amtskreds. Lise von Seelen har inklusive tillagte partistemmer fået 6.431 stemmer, og Grethe H. Nielsen har inklusive tillagte partistemmer fået 6.398 stemmer. Der henvises bl.a. til, at der kun skal flyttes 6 personlige stemmer fra Lise von Seelen til Grethe H. Nielsen i f.eks. Røddingkredsen, for at mandatet tilfalder Grethe H. Nielsen.

Røddingkredsens valgsekretariat har i anledning af klagen ved brev af 16. februar 2005 oplyst, at valgstyrene straks efter kl. 20.00 på afstemningsdagen foretog opgørelsen af valget, således at der først blev optalt og indtelefoneret stemmerne for hvert parti, og at resultatet og opgørelsen af de ugyldige stemmesedler og stemmeseddelregnskab derefter blev indført i afstemningsbogen, og at personlige stemmer derefter blev optalt og indtelefoneret til valgsekretariatet. Det er endvidere oplyst, at valgbestyrelsen over for valgstyrene har præciseret, at det hold, der har optalt stemmerne for ét parti, ikke kan være optællere for de personlige stemmer for det samme parti. Endelig er det oplyst, at valgbestyrelsen mødtes onsdag den 9. februar 2005 kl. 10.00 for bedømmelse af blanke og andre ugyldige stemmesedler samt udfærdigelse af opstillingskredsens valgbo.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet oplyser, at alle kandidater for Socialdemokratiet i Sønderjyllands Amtskreds, hvor Socialdemokratiet opnåede 2 mandater, er opstillet i alle opstillingskredse i amtskredsen (fuldstændig sideordnet opstilling). Ministeriet oplyser videre, at den endelige opgørelse af stemmetallene for de enkelte kandidater for Socialdemokratiet i Sønderjyllands Amtskreds, der er identisk med den foreløbige opgørelse, som ministeriet offentliggjorde på sin hjemmeside på fintællingsdagen/aftenen, har vist, at Lise von Seelen, der opnåede i alt 6.431 stemmer, heraf 3.056 personlige stemmer, blev valgt som kandidat nr. 2 for Socialdemokratiet i Sønderjyllands Amtskreds, mens Grethe H. Nielsen, der opnåede i alt 6.398 stemmer, heraf 2.814 personlige stemmer, blev valgt som 1. stedfortræder. Forskellen mellem de to kandidater er således 33 stemmer. Det er korrekt, at det for at ændre resultatet alt andet lige ville være tilstrækkeligt, at der i Røddingkredsen blev flyttet 6 personlige stemmer fra Lise von Seelen, der opnåede 72 personlige stemmer, til Grethe H. Nielsen, der opnåede 242 personlige stemmer, idet der til hver personlig stemme i Røddingkredsen skal tillægges 2,04 partistemme svarende til forholdet mellem antallet af partistemmer (3.031) og antallet af personlige stemmer (1.483) i kredsen. Ministeriet oplyser, at ministeriets gennemgang af valgboerne fra Sønderjyllands Amtskreds ikke giver grundlag for at antage, at stemmetallene for de enkelte kandidater for Socialdemokratiet i Sønderjyllands Amtskreds ikke er opgjort korrekt. Ministeriet henviser til redegørelsen for gennemgangen af stemmesedlerne og valgboerne, der er omtalt tidligere i denne betænkning. Ministeriet henviser særligt til det afsnit i redegørelsen, hvori er beskrevet kontrollen af de til grund for valgboerne liggende oplysninger om kandidaternes personlige stemmetal opgjort for de enkelte afstemningsområder.

Særlig om tilrettelæggelsen af stemmeoptællingen, herunder fintællingen, i Røddingkredsen oplyses, at valgstyrene og de tilfornordede vælgere foretager stemmeoptælling på afstemningsstedet,

---

når afstemningen er afsluttet, jf. § 68. Det optælles, hvor mange stemmer der ved afstemningen er afgivet for hvert af partierne og for hver kandidat uden for partierne, jf. § 68. Når stemmeoptællingen er afsluttet, indføres resultatet i afstemningsbogen, der underskrives af valgstyrene, og resultatet meddeles de tilstedeværende. Formanden for valgstyrene skal straks meddele resultatet til formanden for valgbestyrelsen, jf. § 70. Senest dagen efter at afstemningen har fundet sted, samles valgbestyrelsen til endelig opgørelse af resultatet af stemmeafgivningen i opstillingskredsen (fintælling), jf. § 72, stk. 1, 1. pkt. I opstillingskredse, der består af flere kommuner, samles valgbestyrelsen i kreds kommunen, jf. § 72, stk. 1, 2. pkt. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at afstemningsbøgerne, stemmesedlerne, brevstemmematerialet samt de benyttede valglister og valgkort er til stede ved fintællingen, jf. lovens § 72, stk. 2. Fintællingen foretages efter reglerne i lovens § 73. For hvert afstemningsområde for sig foretages en ny optælling og bedømmelse af de afgivne stemmesedler efter reglerne i lovens §§ 68 og 69, jf. lovens § 73, stk. 1. Samtidig med optællingen af stemmer for hvert afstemningsområde for sig foretages en opgørelse af de personlige stemmer for hver kandidat samt antallet af partistemmer for hvert parti, jf. lovens § 73, stk. 2. Opgørelsen af de personlige stemmer og partistemmerne kan dog også foretages ved en 3. optælling for opstillingskredsen under et. Når de personlige stemmer henholdsvis partistemmerne er optalt, fordeler valgbestyrelsen partistemmerne på de enkelte kandidater i overensstemmelse med lovens § 73, stk. 5, og foretager en opgørelse af, hvorledes de afgivne stemmer (personlige stemmer + partistemmer) skal fordeles på hver enkelt kandidat. Når fintællingen er afsluttet, indføres resultatet af fintællingen i opstillingskredsen i valgbogen og meddeles de tilstedeværende, jf. lovens § 73, stk. 6. Valgbogen underskrives af hele valgbestyrelsen, jf. lovens § 74, stk. 1.

Ministeriet oplyser, at det således ikke er i overensstemmelse med loven, at optællingen af personlige stemmer i Røddingkredsen alene er foregået på de enkelte afstemningssteder i fortsættelse af den foreløbige optælling på valgaftenen.

I den anledning har udvalget anmodet om en fornyet fintælling af samtlige stemmer afgivet i Røddingkredsen. Indenrigs- og Sundhedsministeriet oplyser, at den fornyede fintælling hverken har haft betydning for kandidatudvælgelsen eller for stedfortræderrækkefølgen i Sønderjyllands Amtskreds.

Udvalget tager ministeriets redegørelse til efterretning.

10) Fra Margit Kølle, Skårup, har Indenrigs- og Sundhedsministeriet modtaget brev af 11. februar 2005, hvori Margit Kølle klager over, at hendes brevstemme afgivet på Svendborg Rådhus er bortkommet. Margit Kølle oplyser i den forbindelse, at hun lørdag den 29. januar 2005 kl. 9.05 gik ind i Rådhusbutikken på Svendborg Rådhus for at brevstemme. Margit Kølle anfører endvidere, at hendes ægtefælle var valgtilforordnet i Skårup Hallen, som er Margit Kølles afstemningssted. I forbindelse med optællingen af afgivne stemmer konstaterede Margit Kølles ægtefælle, at Margit Kølle ikke var noteret i valglisten for at have afgivet brevstemme. Samtlige yderkuverter blev derefter gennemgået, og ingen af yderkuverterne bar Margit Kølles navn. Samtlige afgivne brevstemmesedler blev ligeledes gennemgået, og Margit Kølles ægtefælle, der kender hendes håndskrift og ved, hvad hun har stemt, kunne konstatere, at hendes brevstemme ikke var blandt de afgivne brevstemmesedler. Margit Kølle rejser på den baggrund spørgsmål om, hvor mange andre brevstemmer der kan tænkes at være bortkommet i forbindelse med brevstemmeafgivningen på Svendborg Rådhus, idet det var et rent tilfælde, at det blev opdaget, at hendes brevstemme var bortkommet. Efter Margit Kølles opfattelse må der indføres en procedure på Svendborg Rådhus, hvor mindst to uafhængige personer er til stede i lokalet, hvor de afgivne brevstemmer opbevares, for at sikre, at der ikke sker uregelmæssigheder.

Svendborg Kommune har i anledning af klagen ved brev af 15. februar 2005 samt e-post af 21. februar 2005 og supplerende telefoniske oplysninger af 21. februar 2005 bekræftet, at den pågæl-

---

dende vælger ikke er afmærket i valglisten som havende brevstemt. Dette er endvidere dobbelttjekket ved en gennemgang af de afgivne brevstemmer på det pågældende afstemningssted. Ligeledes er gennemgået samtlige brevstemmer, der ikke kom i betragtning, og det er herved konstateret, at den pågældende heller ikke har afgivet en brevstemme, der ikke er kommet i betragtning. Kommunen har endvidere oplyst, at brevstemmeafgivningen i kommunen rent fysisk er placeret i Rådhusbutikken, hvor der til brug ved brevstemmeafgivning er placeret et særligt arbejdsbord med pc og printer samt to stemmerum. I perioden fra den 18. januar 2005 og frem til og med den 5. februar 2005 var i Rådhusbutikken indrettet en særskilt arbejdsplads. Arbejdspladsen var bemannet med en person til at modtage brevstemmer på hverdage. 1. og 2. lørdag – og dermed også lørdag den 29. januar 2005 – var der 2 personer, og 3. lørdag var der 4 personer. Kommunen oplyser videre, at der efter fremvisning af legitimation udskrives et følgebrev fra KMD A/S' valgudskrivningssystem med borgerens data, og at borgeren, inden brevstemmeafgivningen foretages, kvitterer på følgebrevet for at have brevstemt. Derefter udleveres den blå brevstemmekonvolut og brevstemmeseddel. Når der er brevstemt, lægges den blå konvolut med stemmeseddel i en yderkuvert sammen med det underskrevne følgebrev. Det er personalet, der lukker yderkuverten og derefter lægger yderkuverten med indhold i en samlebox. Samleboksen er lavet af træ og kan aflåses. Der er lavet hul øverst, således at afgivne brevstemmer lægges i samleboxen af personalet. Når Rådhusbutikken lukker for ekspedition, åbnes samleboxen og brevstemmerne sorteres og tælles. Der føres protokol over de modtagne brevstemmer i hele brevstemmeperioden. Antallet af afgivne brevstemmer i Rådhusbutikken opgøres hver dag. Der foretages en opgørelse af såvel antallet af brevstemmer, der er afgivet af vælgere bosiddende i kommunen, og som derfor er stilet til Svendborg kommunalbestyrelse, som en opgørelse af antallet af brevstemmer, der er afgivet af vælgere bosiddende i andre kommuner og derfor er stilet til kommunalbestyrelsen i vedkommende anden kommune. De brevstemmer, der er afgivet af vælgere bosiddende i kommunen, sorteres endvidere efter det afstemningssted i kommunen, hvor den pågældende vælger hører til. De brevstemmer, der er afgivet af vælgere bosiddende i andre kommuner, afleveres til postbesørgelse samme dag, som de er afgivet. Brevstemmer afgivet af vælgere bosiddende i kommunen blev i starten opbevaret i et aflåst pengeskab. Pengeskabet åbnes og lukkes med nøgle, som kun Rådhusbutikkens personale har adgang til. Da materialet grundet størrelsen ikke længere kunne opbevares i pengeskabet, blev brevstemmerne i stedet opbevaret i skattekontorets arkiv hver nat. Arkivet er lukket med elektronisk adgangskontrol, og det er kun ganske få personer, der har adgang hertil. Der er ligeledes kun adgang til Rådhusbutikken med elektronisk adgangskontrol efter lukketid. Brevstemmerne blev hver dag udtaget af pengeskab/arkiv. Brevstemmerne lå i specielt indrettede trækasser for at lette sorteringen, og de var hele tiden under opsyn. Efter opgørelse af hver dags brevstemmer blev de lagt i pengeskab/arkiv. Dagen før valget kontrolleres antallet af modtagne brevstemmer, herunder om de modtagne brevstemmer er sorteret korrekt på afstemningssteder. Ved kontrollen dagen før valget den 8. februar 2005 blev ca. 6-7 brevstemmer flyttet til det korrekte afstemningssted. Det ved nævnte kontrol opgjorte antal modtagne brevstemmer stemte med antallet af modtagne brevstemmer ifølge brevstemmeprotokollen. Dagen før valgdagen foretages endvidere den gennemgang af brevstemmerne, der er foreskrevet i folketingsvalglovens § 65, ligesom det afmærkes i valglisten for hvert afstemningssted, hvilke vælgere der har afgivet en brevstemme, der er taget i betragtning. Om brevstemmeafgivningen i Rådhusbutikken den 29. januar 2005 fremgår af brevstemmeprotokollen, at der denne dag blev afgivet i alt 61 brevstemmer i Rådhusbutikken, hvoraf 13 blev videresendt til andre kommuner. Det fremgår endvidere af en udskrift af loggen for Rådhusbutikkens benyttelse af KMD A/S' valgudskrivningssystem, at der den 29. januar 2005 kl. 9.05 er foretaget 4 logninger for vælgeroplysninger og 3 logninger for udskrivning af følgebrev. Det fremgår ikke af logningen, hvilke vælgere der har været tale om, hvorfor det ikke positivt kan afgøres, hvorvidt Margit Kølle er en af de vælgere, for hvem der er udskrevet følgebrev. Uanset at det ikke positivt kan bekræftes, at pågældende vælger har brevstemt, har Svendborg Kommune ingen anledning til at betvivle, at brevstemmeafgivning rent faktisk er

---

sket som angivet. Det er imidlertid ikke muligt nærmere at efterforske, hvorledes den eventuelle fejl er sket, men Svendborg Kommune beklager under alle omstændigheder, at vælgerens brevstemme ikke er registreret.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet oplyser, at det følger af § 50 i lov om valg til Folketinget, at brevstemmematerialet består af stemmeseddel, konvolut, følgebrev og yderkuvert. Brevstemmematerialet tilvejebringes af indenrigs- og sundhedsministeren. Indenrigs- og sundhedsministeren kan bestemme, at følgebrev og yderkuveter, der er tilvejebragt af kommunalbestyrelsen, skal sidestilles med følgebrev og yderkuveter tilvejebragt af Indenrigs- og Sundhedsministeriet, jf. § 60, stk. 3. I henhold hertil har ministeriet bestemt, at det følgebrev, som kommunalbestyrelsen kan udskrive fra KMD A/S' valgudskrivningssystem, samt den yderkuvert, der er afpasset efter dette følgebrev, skal sidestilles med følgebrev og yderkuveter tilvejebragt af ministeriet. Disse følgebrev og yderkuveter kan anvendes ved den brevstemmeafgivning, der forestås af kommunalbestyrelsen, dvs. ved brevstemmeafgivning på folkeregistrene, på plejehjem m.v. og i ældreboliger samt i vælgerens hjem. Det følgebrev, der kan udskrives fra nævnte valgudskrivningssystem, indeholder bl.a. dato og klokkeslæt for, hvornår det er udskrevet. Ministeriet har ikke fastsat nærmere regler om fremgangsmåden m.v. ved brevstemmeafgivning på folkeregistrene. Brevstemmeafgivningen skal derfor foregå direkte på grundlag af lovens regler i § 61 om fremgangsmåden ved brevstemmeafgivningen. Efter loven gælder der ikke nogen regel om, at der ved brevstemmeafgivning på folkeregistrene skal være to stemmemodtagere. I Indenrigs- og Sundhedsministeriets vejledning nr. 89 af 14. oktober 2004 om afholdelse er anført, at det vil være hensigtsmæssigt, at der er mindst to stemmemodtagere til stede for det tilfælde, at en vælger skal have hjælp til at udfylde stemmesedlen. Endvidere er anført, at det, når den enkelte vælger har afsluttet sin stemmeafgivning, vil være hensigtsmæssigt, at brevstemmen (yderkuvert med indhold) i vælgerens påsyn nedlægges i en særlig brevstemmekasse, således at én stemmekasse er beregnet til »indenbys« brevstemmer, dvs. brevstemmer, der ikke skal forsendes med postvæsenet, mens en anden stemmekasse er beregnet til »udenbys« brevstemmer, dvs. brevstemmer, der skal forsendes med postvæsenet. Forud for hvert valg skal kommunalbestyrelsen oprette en protokol over de brevstemmer, som kommunalbestyrelsen modtager til det pågældende valg (brevstemmeprotokol). De brevstemmer, som kommunalbestyrelsen modtager, skal på yderkuverten påtegnes om modtagelsestidspunktet, jf. lovens § 64, stk. 1. I brevstemmeprotokollen skal samme dag, som kommunalbestyrelsen modtager brevstemmer, anføres det antal brevstemmer, der modtages den pågældende dag, og datoen herfor samt antallet af brevstemmer modtaget på en bestemt dato, der videresendes til andre kommuner, samt datoen herfor. Hvis afsenderen efter sin bopælsangivelse på yderkuverten har bopæl i en anden kommune, skal kommunalbestyrelsen straks videresende brevstemmen til denne, jf. lovens § 64, stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal samle og opgøre antallet af brevstemmer, der er modtaget for hvert afstemningsområde i kommunen, hvor afsenderne efter deres bopælsangivelse på yderkuveterne er optaget på valglisten, jf. lovens § 64, stk. 4, og der skal i brevstemmeprotokollen indføres en række nærmere oplysninger herom. Kommunalbestyrelsen skal efter lovens § 64, stk. 4, sørge for, at brevstemmerne inden afstemningens begyndelse er afleveret til valgstyrene på afstemningsstedet i det pågældende afstemningsområde, jf. dog nedenfor. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at de modtagne brevstemmer opbevares betryggende. Yderkuveterne må først åbnes af valgstyrene eller under overværelse af valgstyrene i forbindelse med disses gennemgang af brevstemmerne.

Indenrigs- og Sundhedsministeriets gennemgang af valgbogen for Svendborgkredsen har vist, at der er overensstemmelse mellem oplysninger om modtagne brevstemmer, herunder brevstemmer, der ikke er kommet i betragtning, i brevstemmeprotokollen og i valgbogen, jf. valgbogens side 8-9 og side 28. Det må derfor lægges til grund, at den pågældende brevstemme ikke er blevet medtalt ved registreringen i brevstemmeprotokollen over antal modtagne brevstemmer den 29. januar 2005, og som ikke er videresendt til andre kommuner.

Udtalelsen fra Svendborg Kommune giver ikke herudover Indenrigs- og Sundhedsministeriet anledning til bemærkninger.

Udvalget indstiller, at der ikke foretages yderligere i anledning af klagen.

11) Fra Kristen Hansen, Slagelse, har Indenrigs- og Sundhedsministeriet modtaget e-post af 14. februar 2005, hvori Kristen Hansen klager over, at Slagelse Kommunes borgmester på valgdagen den 8. februar 2005 har taget den lokale kandidat fra eget parti rundt på valgstederne. Kristen Hansen anfører endvidere, at kandidaten dermed har fået lejlighed til at trykke hænder og føre den sidste valgkamp i valglokalerne.

Slagelse Kommune har i anledning af klagen den 21. februar 2005 oplyst, at borgmester Lis Tribler som formand for valgbestyrelsen besøger valgstederne i valgkredsen, både i Slagelse og Korsør Kommuner, og påser, at valghandlingen foregår efter lovens bestemmelser og valgstyernes anvisninger. Som en tradition i Slagelse gennem ca. 20 år har borgmesteren taget kandidater med ved besøg på valgstederne, såfremt de har ønsket det. Kommunen har endvidere oplyst, at borgmester Lis Tribler på valgdagen den 8. februar 2005 har haft John Dyrby, der var opstillet som kandidat for Socialdemokratiet i Vestsjællands Amtskreds, med på rundvisning på nogle enkelte valgsteder og hilst på de tilforordnede. Besøget på de enkelte valgsteder har været af 5-10 minutters varighed. John Dyrby var forinden blevet briefet om, at han skulle være »neutral«, således at han ikke viste nogen form for valgagitation på sit tøj eller lignende.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet oplyser, at det følger af § 50 i lov om valg til Folketinget, at valgstyrene kan bestemme, at der i stemmelokalet foruden de personer, der forestår afstemningen, kun må opholde sig vælgere, der skal afgive stemme. Endvidere kan valgstyrene begrænse antallet af tilstedeværende vælgere, når ordensmæssige hensyn kræver det. De tilstedeværende skal rette sig efter valgstyernes anvisninger. Reglerne i den tidligere lov, hvorefter de opstillede kandidater – og for hver kandidat en af kandidaten til valgstyrene angiven vælger – havde en særlig ret til at opholde sig i stemmelokalet, er ophævet. Det er dog ikke hermed tilsigtet at ændre eventuelle lokale traditioner for kandidater og deres eventuelle repræsentanters tilstedeværelse på afstemningsstederne, men spørgsmålet om de pågældendes adgang til at være til stede vil alene bero på valgstyernes beslutning. Borgmesteren betragtes som hørende til den persongruppe, der forestår afstemningen, og har dermed ret til at opholde sig i stemmelokalene. Det fremgår endvidere af § 50, at valgstyrene skal påse, at vælgerne ikke udsættes for valgagitation i stemmelokalene eller andre steder i umiddelbar tilknytning hertil. Det følger endvidere af almindelige valgretlige grundsætninger om neutralitet med hensyn til de ydre omstændigheder ved valghandlingens afvikling, at valgstyrene skal sikre, at vælgerne kan afgive deres stemme uden umiddelbart forinden at blive udsat for nogen form for holdningsmæssig påvirkning. Det er i loven forudsat, at valgstyrene alene skrider ind i tilfælde af manifestationer af en vis pågående karakter. Således vil det forhold, at vælgere, der møder op for at afgive stemme, bærer emblemer, mærkater eller lignende, hvorpå der er trykt opfordring til at stemme på et bestemt parti eller en bestemt kandidat, ikke i sig selv i almindelighed giver grundlag for indskriden fra valgstyrene. Derimod skal de personer, der deltager i afstemningens afvikling, helt undlade at bære de nævnte emblemer, mærkater eller lignende. Disse personer må heller ikke bære mærkater, emblemer eller lignende, der angiver stillingtagen til aktuelle politiske spørgsmål eller i øvrigt giver udtryk for en bestemt politisk holdning eller lignende.

Udtalelsen fra Slagelse Kommune giver herefter ikke Indenrigs- og Sundhedsministeriet anledning til bemærkninger.

Klagen giver ikke udvalget anledning til bemærkninger.

12) Fra Kurt Kristensen, København Ø, har Indenrigs- og Sundhedsministeriet den 16. februar 2005 efter klagefristens udløb telefonisk modtaget en klage over, at hans veninde, Birgit Hansen,

---

Ryesgade 18, Plejecentret Sølund, 2. sal, lejlighed 225, 2200 København N, ikke har fået mulighed for at afgive brevstemme på plejecentret til folketingsvalget den 8. februar 2005.

Københavns Kommune har i anledning af klagen ved brev af 17. februar 2005 efter indhentet udtalelse fra lederen af brevstemmecentret, der koordinerer brevstemmeafgivningen på plejehjem og i private hjem i Københavns Kommune, oplyst, at brevafstemning på Plejecentret Sølund fandt sted den 25. januar, hvor fire stemmehold udførte opgaven. På hver etage i B-huset fulgte en medarbejder fra plejecentret med brevstemmeholdene for at ringe/banke på hos de beboere, der havde udtrykt ønske om at ville stemme. Hvis beboeren ikke åbnede døren, blev dette gjort af medarbejderen, således at stemmeholdet kunne komme ind til beboeren. Den administrative brevstemmesekretær står derfor uforstående over for, at en beboer skulle være blevet glemt. Københavns Kommune har endvidere oplyst, at stemmeholdene i A-huset, hvor Birgit Hansen bor, var udstyret med en fortegnelse over beboere, der ønskede at stemme. Her stod dørene åbne i plejhjemsafdelingen, så stemmeholdene selv kunne gå ind. En beboer kunne ikke vækkes, hvorfor stemmeholdet gik igen. I afdelingen med beskyttede boliger åbnede beboeren selv døren og kun i de tilfælde, hvor beboeren ikke selv kunne åbne døren, blev denne åbnet af personalet. Det bemærkes dog, at stemmeholdene ikke stod og ventede, hvis en beboer ikke var hjemme, men der var mulighed for at stemme, hvis de kom hjem, inden stemmeholdene var færdige. Kommunen har ligeledes oplyst, at lederen af brevstemmecentret medio uge 5 telefonisk blev kontaktet af plejecentret om, at en beboer ikke havde stemt, selv om døren havde stået åben. Om det var samme person, som stemmeholdene ikke havde kunnet vække, kan kommunen ikke bekræfte. Der blev imidlertid ikke sendt et stemmehold ud, da alle stemmehold var optaget af brevstemmeafgivningen i private hjem. Kommunen har den 21. februar 2005 supplerende telefonisk oplyst, at der ikke blev oprettet et særligt lokale til brug for brevstemmeafgivningen i institutionen, idet Plejecentret Sølund benyttes som afstemningssted ved stemmeafgivningen for bl.a. vælgere, der bor på plejecentret.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet oplyser, at det følger af § 54, stk. 1, nr. 2, i lov om valg til Folketinget, at vælgere, der er optaget i plejehjem og beskyttede boliger, der drives efter reglerne i lov om social service, kan brevstemme i institutionen. Det er kommunalbestyrelsens ansvar at tilrettelægge og gennemføre brevstemmeafgivning på plejehjem m.v. Nærmere regler herom er fastsat i bekendtgørelse nr. 171 af 22. marts 1999 om brevstemmeafgivning på plejehjem m.v. og i ældreboliger, som ændret ved bekendtgørelse nr. 305 af 3. maj 2001. Brevstemmeafgivning på plejehjem m.v. kan finde sted inden for de sidste 3 uger før valgdagen, dog senest næstsidste søgnedag før valgdagen, jf. bekendtgørelsens § 2. Kommunalbestyrelsens opgaver er opregnet i bekendtgørelsens § 3, hvoraf bl.a. fremgår, at kommunalbestyrelsen efter drøftelse med vedkommende institution, boform m.v. skal fastsætte den dag eller de dage, hvor brevstemmeafgivningen skal finde sted inden for den periode, der er nævnt i § 2. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at vælgere, der er optaget i de nævnte institutioner, boformer m.v., i god tid inden afstemningen skal finde sted, bliver gjort bekendt med muligheden for at brevstemme i institutionen, boformen m.v. Vælgerne skal samtidig gøres bekendt med, at de i stedet for at brevstemme har mulighed for at afgive deres stemme ved personligt fremmøde på afstemningsstedet på valgdagen. Brevstemmeafgivningen skal foregå i et særligt dertil indrettet lokale i institutionen, boformen m.v., jf. bekendtgørelsens § 5, stk. 1. I det omfang en vælgers helbredstilstand taler derfor, kan brevstemmeafgivningen dog finde sted i den pågældende vælgers egen bolig i institutionen, boformen m.v., jf. bekendtgørelsens § 5, stk. 2. Brevstemmeafgivning i vælgerens egen bolig i vedkommende institution, boform m.v. skal tilrettelægges og gennemføres således, at vælgeren kan udfylde brevstemmesedlen uset af andre, jf. bekendtgørelsens § 6, stk. 3, 1. pkt. Pårørende, besøgende eller andre, bortset fra stemmemodtagerne, må ikke være til stede, mens brevstemmeafgivningen finder sted, medmindre vælgeren udtrykkeligt tilkendegiver et ønske herom, jf. bekendtgørelsens § 6, stk. 3, 2. pkt.

Udtalelsen fra Københavns Kommune giver herefter ikke Indenrigs- og Sundhedsministeriet anledning til bemærkninger.

Klagen giver ikke udvalget anledning til bemærkninger.

13) Fra Ole Steen Larsen, Kalundborg, har Indenrigs- og Sundhedsministeriet den 17. februar 2005 efter klagefristens udløb modtaget brev af 16. februar 2005, hvori Ole Steen Larsen klager over afviklingen af folketingsvalget den 8. februar 2005 i Kalundborgkredsen, hvor stemmesedlerne indeholdt bogstavbetegnelse Y for Enhedslisten, hvor det rettelig skulle have været bogstavbetegnelse Ø. Ole Steen Larsen, der var opstillet som kandidat for Enhedslisten i Kalundborgkredsen, klager indledningsvis over, at hverken valgbestyrelsen eller Indenrigs- og Sundhedsministeriet har orienteret ham eller Enhedslisten om problemet. Ole Steen Larsen bemærker i den forbindelse, at Enhedslisten ikke har noget stort antal tilfornordnede vælgere til at sikre, at partiets interesser varetages. Ole Steen Larsen anfører endvidere, at han først kl. 12.45, da han indfandt sig for at afgive stemme, fik at vide, at der var et problem med Enhedslistens bogstavbetegnelse. Efter sin stemmeafgivning fik han vist, at der i forhallen til valglokalet ved siden af et skilt med en pil op og ordet valg var en seddel, hvoraf fremgik, at der var problemer med bogstavbetegnelsen for Enhedslisten. Informationen var sat på et A4-ark og bestod af 5 linjer tekst, der fyldte ca. 4 cm i højden. Den seddel havde Ole Steen Larsen ikke læst før stemmeafgivningen, og det er efter hans opfattelse yderst usandsynligt, at han ville have læst den selv ved en halv snes passager, hvis han ikke var blevet gjort opmærksom på, at den var vigtig. Da Ole Steen Larsen gjorde opmærksom på, at det var et meget diskret opslag, blev han henvist til at rette henvendelse til borgmesterkontoret. Han fik oplyst på borgmesterkontoret, at det var aftalt med Indenrigs- og Sundhedsministeriet, hvorledes der skulle gøres opmærksom på fejlen. Ole Steen Larsen kontaktede herefter Enhedslistens landskontor. Ole Steen Larsen anfører under henvisning til en artikel af 9. februar 2005 i Kalundborg Folkeblad, at vælgerne kun delvis og først meget sent var blevet gjort opmærksomme på fejlen. Ole Steen Larsen anfører bl.a., at der ikke på nogen af valgstederne blev informeret mundtligt om fejlen ved udlevering af stemmesedler, og at der først ca. kl. 15.00 på Ole Steen Larsens valgsted blev hængt flere opslag op i stemmerum og uden for valglokalet, men disse var fortsat i en meget diskret udgave. Ole Steen Larsen anfører endvidere, at en række valgsteder først hen på eftermiddagen opdagede fejlen på stemmesedlerne. Han anfører i den forbindelse, at Enhedslisten kun havde én tilfornordnet vælger i Kalundborg Kommune og ingen i Gørlev, Hvidebæk og Høng Kommuner, hvorfor Enhedslisten ikke havde nogen mulighed for at kontrollere, hvorledes man agerede på de 23 valgsteder, hvor partiet ikke var repræsenteret med en tilfornordnet vælger.

Valgbestyrelsen for Kalundborg Kommune har i anledning af klagen den 18. februar 2005 oplyst, at administrationen grundigt havde læst korrektur på stemmesedlen fra bogtrykkeren, men desværre ikke konstaterede fejlen med bogstavbetegnelsen på en kandidatliste. Valgbestyrelsen har udtalt sin dybeste beklagelse over, at fejlen overhovedet kunne opstå. For så vidt angår de foranstaltninger, som i anledning af fejlen blev truffet på valgdagen den 8. februar 2005, har valgbestyrelsen oplyst, at valgbestyrelsens sekretariat blev ringet op kl. 10.30 af formanden for valgstyrene på afstemningsstedet Raklev Sognegård, som gjorde opmærksom på fejlen. Sekretariatet kontaktede herefter straks Indenrigs- og Sundhedsministeriets valgkonsulent Anne Birte Pade og redegjorde for fejlen på stemmesedlerne i Vestsjællands Amts 3. kreds, Kalundborgkredsen, idet Enhedslisten – De Rød-Grønne var anført med bogstavbetegnelse Y og ikke Ø. Sekretariatet fik besked om, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet ville vende tilbage efter en drøftelse af sagen. Herefter, ca. kl. 10.45, kontaktede valgsekretariatet alle Kalundborg Kommunes afstemningssteder og gjorde opmærksom på fejlen. Efterfølgende blev valgsekretariatene for Gørlev, Høng og Hvidebæk Kommuner kontaktet og anmodet om at give besked om fejlen til alle afstemningssteder i kommunerne. Endvidere kontaktede valgsekretariatet valgsekretæren på afstemningsstedet Kalundborghallen og anmodede valgsekretæren om at gøre den tilfornordnede fra Enhedslisten opmærksom på problemet. Valgsekretæ-

---

ren blev endvidere anmodet om at kontakte Enhedslistens kandidat Ole Steen Larsen, som var vælger på samme afstemningssted, og at gøre ham opmærksom på fejlen i forbindelse med, at Ole Steen Larsens stemmeafgivning. Valgbestyrelsen har endvidere oplyst, at Indenrigs- og Sundhedsministeriets valgkonsulent ringede tilbage til valgsekretariatet ca. kl. 11.00 og opfordrede valgsekretariatet til at undersøge, om der kunne trykkes nye stemmesedler. Hvis der ikke kunne trykkes nye stemmesedler, skulle der sættes et opslag op i alle valglokaler, hvor der blev oplyst om fejlen. Ministeriets valgkonsulent understregede endvidere, at valg af fremgangsmåde var valgbestyrelsens eget valg, og at der ved en eventuel klagesagsbehandling ville blive noteret, at ministeriet havde rådet til at få trykt nye stemmesedler. Det blev herefter af Flemming Petersen, Vejlø Print, undersøgt, om der kunne trykkes nye stemmesedler, men dette kunne ikke lade sig gøre, da trykkeriet ikke havde mere papir hjemme. Herefter fulgte valgbestyrelsen Indenrigs- og Sundhedsministeriets anvisning om at sætte opslag op. Der blev opsat følgende opslag:

»Fejl på stemmesedlen

Bogstavbetegnelsen på Enhedslisten – De Rød-Grønne er forkert.

Den korrekte bogstavbetegnelse er Ø.

Den korrekte bogstav- og listebetegnelse på stemmesedlen skal være:

Ø. Enhedslisten – De Rød-Grønne«

Valgbestyrelsen har endvidere oplyst, at opslagene ca. kl. 12.30 blev fordelt med Kalundborg Kommunes budtjeneste til alle afstemningsstederne i Kalundborg Kommune, ligesom valgsekretærene telefonisk blev vejledt om, at opslaget skulle sættes op på valgstedet. Kl. 12.48 blev opslaget sendt via e-post til Gørlev, Høng og Hvidebæk Kommuner med anmodning om, at et sådant opslag blev sat op på alle valgstederne. Valgbestyrelsen har derudover oplyst, at Statsamtet Vestsjælland ca. kl. 14 ringede til valgbestyrelsen med oplysning om, at der på statsamtets fortegnelse over kandidater til amtskredsen er anført korrekt bogstavbetegnelse for Enhedslisten. Statsamtet oplyste endvidere, at fejlen skulle bekendtgøres på store opslag i stemmelokalerne. Valgsekretariatet ringede herefter straks til Indenrigs- og Sundhedsministeriets valgkonsulent med henblik på at få afklaret, hvorvidt der rettelig skulle være tale om store opslag om fejlen på valgstederne i henhold til det af ministeriet oplyste om formiddagen vedrørende opslag. Valgsekretariatet oplyste i den forbindelse over for Indenrigs- og Sundhedsministeriets valgkonsulent, at opslaget havde en størrelse på ca. 5 x 15 cm på hvidt A4-ark. Ministeriets valgkonsulent havde hertil svaret, at opslaget var korrekt, men anbefalede nu, at der tillige blev placeret et opslag i hvert stemmerum. Valgbestyrelsen har endelig oplyst, at valgbestyrelsen ved e-post sendt kl. 14.44 til Gørlev, Høng og Hvidebæk Kommuner anmodede om, at opslaget om fejl på stemmesedlen blev placeret ved siden af det gule opslag om kandidater til folketingsvalget og et opslag i hvert stemmerum. De nævnte kommuner bekræftede herefter, at opslagene ville blive placeret som anbefalet af Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Samtidig gav valgsekretariatet besked om samme fremgangsmåde til afstemningsstederne i Kalundborg Kommune.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet oplyser, at det følger af § 43, stk. 1, i lov om valg til Folketinget, at valgbestyrelsen tilvejebringer stemmesedler til brug ved afstemningen i opstillingskredsen. Stemmesedlen skal indeholde navnene og bogstavbetegnelserne på samtlige partier, der har kandidater opstillet i stor- eller amtskredsen, jf. § 43, stk. 2, 1. pkt. Partierne anføres i alfabetisk rækkefølge efter bogstavbetegnelsen, jf. § 43, stk. 2, 2. pkt. Det fremgår af § 43, stk. 4, at indenrigs- og sundhedsministeren fastsætter nærmere regler om stemmesedlernes indhold og udformning. Reglerne om stemmesedlernes indhold og udformning er indeholdt i bekendtgørelse nr. 742 af 1. december 1989 om stemmesedler til brug ved folketingsvalg, som ændret ved bekendtgørelse nr. 307 af 3. maj 2001 og bekendtgørelse nr. 955 af 1. november 2001. Øverst i hvert felt anføres med fede typer

---

partiets bogstavbetegnelse efterfulgt af et punktum, jf. bekendtgørelsens § 5, 1. pkt. Bogstavbetegnelsen skal anbringes umiddelbart inden for stemmesedlens venstre kant, jf. § 5, 2. pkt.

For så vidt angår den konkrete sags faktiske omstændigheder, bemærkes, at ministeriet kan bekræfte valgbestyrelsens beskrivelse. Ministeriet bemærker dog, at ministeriet mener at erindre, at ministeriet allerede ved den første telefoniske vejledning af valgbestyrelsen om formiddagen anbefalede, at et opslag vedrørende fejlen også skulle placeres i hvert stemmerum. Det er Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse, at valgbestyrelsen i den omhandlede situation, hvor stemmesedlerne, valgbestyrelsen har ladet trykke, ikke er i overensstemmelse med valglovgivningen, skulle gøre, hvad der er muligt for at afhjælpe fejlen uden at afbryde valghandlingen. Dette indebærer efter ministeriets opfattelse, at valgbestyrelsen i den omhandlede situation først skal undersøge, om der kunne trykkes og tilvejebringes nye stemmesedler. Såfremt dette ikke måtte være muligt, skal valgbestyrelsen orientere vælgerne om fejlen. I den forbindelse skal der tages hensyn dels til det forhold, at fejlen ikke må skade det pågældende parti, dels til det forhold, at en orientering af vælgerne om fejlen ikke må indebære, at partiet i kraft heraf får en fordel i forhold til andre partier. Indenrigs- og Sundhedsministeriet har i overensstemmelse med disse overvejelser rådgivet valgbestyrelsen.

Udvalget kan tilslutte sig ministeriets ovenfor angivne opfattelse af, hvorledes en sådan fejl skal afhjælpes.

For så vidt angår Ole Steen Larsens bemærkninger om, at Enhedslisten ikke havde tilstrækkeligt antal tilforordnede vælgere, skal Indenrigs- og Sundhedsministeriet bemærke, at de tilforordnede vælgere vælges af kommunalbestyrelsen ved forholdstalsvalg under et blandt de vælgere, der har bopæl i kommunen, jf. folketingsvalglovens § 30, stk. 1, 2. pkt. Ministeriet har i vejledning nr. 89 af 14. oktober 2004 om afholdelse af folketingsvalg henstillet, at kommunalbestyrelsen ved udpegning af tilforordnede vælgere tager særligt hensyn til de mindre partier samt de partier, der ikke er repræsenteret i kommunalbestyrelsen.

Udtalelsen fra valgbestyrelsen for Kalundborg Kommune giver herudover ikke Indenrigs- og Sundhedsministeriet anledning til bemærkninger.

14) Fra Henning Bertelsen, Nyborg, har Indenrigs- og Sundhedsministeriet via Nyborg Kommune modtaget brev af 8. februar 2005, hvori Henning Bertelsen klager over, at han ikke fik lov til at afgive sin stemme på afstemningsstedet Nyborg Hallen, idet han allerede var afkrydset i valglisten, da han mødte frem medbringende valgkort for at afgive stemme. Henning Bertelsen undrer sig over, hvorfor valgpersonalet ikke undersøgte, om der blandt de modtagne valgkort var et valgkort med Henning Bertelsens navn og adresse. Hvis der ikke var det, måtte der jo være begået en fejl.

Nyborg Kommune har i anledning af klagen ved brev af 9. februar 2005 oplyst, at Henning Bertelsen på valgdagen kl. 15.45 mødte i Nyborg Hallen ved valgbord 3 for at afgive sin stemme, men blev afvist, idet han allerede var afmærket i valglisten som havende afgivet stemme. Henning Bertelsen havde sit valgkort med og hans vælger nr. var 02-03388. Valgpersonalet anmodede Henning Bertelsen om at afvente en hurtig gennemgang af valgkortene og de tilsvarende afmærkninger i valglisten. Henning Bertelsen ville imidlertid ikke afvente dette, idet han var på vej til et møde i Århus, hvorfor han forlod afstemningsstedet uden at afgive sin stemme. Kommunen har endvidere oplyst, at det i forbindelse med valgpersonalets gennemgang af de modtagne valgkort blev konstateret, at der blandt valgkortene var modtaget et valgkort fra vælger nr. 03-03388, hvis afstemningssted var Borgerforeningens Hus, Nyborg, valgbord 3. Herefter aftalte valgpersonalet med afstemningsstedet Borgerforeningens Hus, at vælger nr. 03-03388, som ikke var afmærket i Borgerforeningens Hus som havende afgivet sin stemme, ikke ved sin eventuelle henvendelse ville få tilladelse til at afgive sin stemme. Dette forløb blev afsluttet kl. 17.00. Kommunen har endelig oplyst, at kommunen såvel telefonisk som skriftligt, jf. brev af 9. februar 2005, har orienteret Henning Bertel-

---

sen om forholdet og beklaget den af valgpersonalet i Nyborg Hallen begåede fejl. Kommunen har på den baggrund beklaget afvisningen af Henning Bertelsen.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet oplyser, at det følger af § 47 i lov om valg til Folketinget, at valgret udøves ved personligt fremmøde på afstemningsstedet. Vælgeren skal inden stemmeafgivningen aflevere sit valgkort til valglisteføreren. Har en vælger ikke medbragt valgkort, udskrives et valgkort. Vælgeren skal i øvrigt på forespørgsel give oplysning om navn, bopæl og fødselsdato. Hvis der er tvivl om en vælgers identitet, skal denne fastslås, om fornødent ved fremlæggelse af dokumentation herfor. Derefter, og når valglisteføreren har afmærket vælgerens navn på valglisten, udleveres en stemmeseddel til vælgeren.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan henholde sig til udtalelsen fra Nyborg Kommune.

Udvalget tager Nyborg Kommunes redegørelse til efterretning.

15) Udvalget har fra Niels Spittau, Rødovre, den 22. februar 2005 modtaget et brev dateret den 17. februar 2005, hvori han klager over, at borgmester Erik Nielsen, Socialdemokratiet, besøgte valgstedet Plejehjemmet Broparken ledsaget af den lokale spidskandidat for Socialdemokratiet, Morten Bødskov. Klageren oplyser, at de besøgte alle valgsteder. Der er ikke angivet yderligere oplysninger.

Klagen giver ikke udvalget anledning til bemærkninger.

16) Fra Københavns Kommune har udvalget den 22. februar 2005 modtaget en redegørelse fra Københavns Kommune vedrørende afstemningerne på plejehjemmene og i hjemmeplejen.

Det fremgår af redegørelsen, at afstemningerne på plejehjemmene foregik ved, at Skatte- og regi-sterforvaltningen den 20. januar 2005 sendte et brev til den enkelte institution om valget med en besked om, at forvaltningens brevstemmecenter ville kontakte den enkelte borger for at aftale tid m.v. I brevet er nævnt kontaktpersoner og telefonnummer i brevstemmecentret, hvis der senere skulle opstå problemer. Kommunens plejehjem har efterfølgende på forespørgsel oplyst, at der ikke har været problemer i forbindelse med afstemningen. Dog opdagede Plejehjemmet Fælledgården, efter at brevstemmecentret havde gennemført afstemningen på stedet, at nogle beboere var blevet glemt. Fælledgården sørgede derefter for, at de pågældende 8 beboere blev kørt til valgstedet på valgdagen. Det oplyses, at der ikke tidligere har været problemer med afstemninger på plejehjemmene i kommunen.

Vedrørende afstemninger i hjemmet oplyser kommunen, at den efter lovgivningen skal sørge for, at de hjemmehjælpsmodtagere, der ikke har mulighed for at komme til valgstederne, kan komme til at stemme hjemme. Alle pensions- og omsorgskontorer og hjemmeplejeenheder i kommunen havde materialet på mail mindre end 48 timer, efter at valget var blevet udskrevet. Materialet blev tillige sendt med post. I den enkelte hjemmeplejeenhed foregår arbejdet på den måde, at de enkelte hjemmehjælpsgrupper orienteres om procedurerne og materialet fotokopieres og viderebringes til borgerne. Hjemmeplejen havde en uge til at uddele materialet til dem, der havde behov, få det indsamlet og viderebragt til folkeregistret. Hvis det ikke var muligt at nå at aflevere blanketten under et af de ordinære besøg, aflagde hjemmehjælperne et ekstra besøg for at kunne nå at overholde fristerne. Det kan oplyses, at der i de 4 hjemmeplejeenheder på Christianshavn/Amager ikke er modtaget meldinger om, at der har været problemer i forbindelse med brevafstemningerne i hjemmene. Uanset de mange opgaver, der til daglig varetages af hjemmehjælperne, er det en meget højt prioriteret opgave at sikre borgerne muligheden for at stemme. Der har været enkelte eksempler på, at blanketter ikke er blevet afleveret rettidigt til folkeregistret. Folkeregistret og brevstemmecentret har imidlertid under hele forløbet vist særdeles stor smidighed og har foretaget mange hjemmebesøg, også selv om blanketterne er modtaget for sent. Den kontaktperson i Sundhedsforvaltningen, der blev nævnt i det materiale, der blev udsendt til hjemmeplejeenhederne, modtog ca. 10 telefoniske hen-

---

vendelser fra hjemmehjælpsmodtagere. Enkelte blev henvist til at kontakte folkeregistret direkte og det er herfra blevet oplyst, at der er foretaget hjemmebesøg, uden at der på forhånd var modtaget et ansøgningsskema fra den pågældende. De øvrige ville enten selv eller med venner og bekendtes hjælp tage hen på valgstedet på valgdagen. Kun i ét tilfælde var det ikke muligt at finde en løsning. En enkelt borger blev i øvrigt meget glad, da det blev oplyst, at ansøgningsblanketten kunne trækkes på nettet. Sundhedsforvaltningen har et løbende kvalitetsarbejde i gang på dette område, og også efter dette valg skal der gennemføres en evaluering af forløbet. Kommunen oplyser i en sammenfatning, at det ikke vil kunne afvises, at der kan være sket fejl, men noget tal på, hvor mange borgere der ikke har kunnet stemme hjemme, er det ikke muligt at anføre. Dog tager Københavns Kommune afstand fra et tal på 300, der tidligere har været fremført af pressen.

Udvalget tager Københavns Kommunes redegørelse til efterretning.

Udvalget konstaterer, at den stemmemargen, der har været omtalt i Søndre Storkreds, reelt udgør 354 stemmer, hvilket langt overstiger den usikkerhed, der følger af stemmeafgivning fra hjemmet.

Udvalget finder, at det generelt er nødvendigt, at kommunerne udviser den fornødne omhu for enhver vælgers stemmeafgivning inden for de forholdsvis snævre tidsfrister, der er tale om.

6. Indenrigs- og Sundhedsministeriets beregninger og opgørelser

Det næste, udvalget skal behandle, er spørgsmålet om godkendelse af de af ministeriet foretagne opgørelser og beregninger.

Disse har ikke givet udvalget anledning til bemærkninger.

Det fremgår, at der ved valget er afgivet i alt 3.357.215 stemmer, heraf som tidligere nævnt 19.478 blanke og 7.866 andre ugyldige stemmer. Stemmeprocenten har været 84,5.

7. De valgte kandidater

Det sidste spørgsmål, udvalget skal behandle, er spørgsmålet om godkendelse af de 175 kandidater, der har opnået valg.

Der har ikke i udvalget været spørgsmål om valgbarhed for de 174 kandidaters vedkommende.

For så vidt angår Morten Messerschmidt, har Ole Fjelding-Larsen, Bryrup, anmodet udvalget om at se på dennes valgbarhed. Ole Fjelding-Larsen henviser til en artikel i Midtjyllands Avis den 10. februar 2005, hvori omtales en betinget fængselsdom fra 2003. Udvalget har stillet et spørgsmål til justitsministeren om den omtalte dom. Ministeren oplyser, at Morten Messerschmidt ved Østre Landsrets dom af 9. maj 2003 er straffet for overtrædelse af straffelovens § 266, stk. 2, med fængsel i 14 dage, og at straffen er gjort betinget med en prøvetid på 1 år.

Udvalget finder ikke, at Morten Messerschmidt er straffet for en handling, der i almindeligt om-dømme gør ham uværdig til at være medlem af Folketinget, jf. grundlovens § 30, idet udvalget bl.a. lægger vægt på, at straffen for handlingen var udstået før valgets afholdelse.

Efter det for udvalget oplyste er der ikke i øvrigt forhold, der kan begrunde, at de valgte kandidater ikke skulle være valgbare til Folketinget, jf. grundlovens § 30.

III. Valget i Grønland

Den 22. februar 2005 har indenrigs- og sundhedsministeren fremsendt en fra Rigsombudsmanden i Grønland modtaget kopi af den foreløbige valgbug om folketingsvalget i Grønland den 8. februar 2005.

Det fremgår af denne opgørelse, at Lars-Emil Johansen, Siumut og Kuupik Kleist, Inuit Ataatigiit, må anses for valgt til Folketinget.

Det fremgår, at der har deltaget 4 partier og 2 kandidater, der var opstillet i kandidatforbund uden for partierne. Stemmeprocenten var 59,4, idet der er afgivet i alt 23.516 stemmer, heraf 176 blanke og 281 andre ugyldige stemmer.

Af de gyldige stemmer er 7.761 afgivet på Siumut, 5.774 på Inuit Ataatigiit, 4.909 på Demokra-terne og 3.774 på Atassut. Siumut og Inuit Ataatigiit har således fået valgt hver en kandidat.

Lars-Emil Johansen har fået 4.781 stemmer af stemmerne afgivet på Siumut, medens Kuupik Kleist har fået 5.176 af de på Inuit Ataatigiit afgivne stemmer.

Rigsombudsmanden i Grønland oplyser i brev af 16. februar 2005, at Palle Christensen, Demokra-terne, i brev af 14. februar 2005 har ønsket de ugyldige stemmer afgivet i Upernavik Kommune undersøgt for eventuelle uregelmæssigheder. Rigsombudsmanden har den 14. februar 2005 givet et foreløbigt svar på klagen, idet Rigsombudsmanden endnu ikke har foretaget fintælling i forbindelse med folketingsvalget.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet oplyser, at spørgsmålet om antallet af ugyldige stemmer i Upernavik ikke har betydning for opgørelsen af valget i Grønland. Ministeriet kan i øvrigt henholde sig til Rigsombudsmandens foreløbige svar.

Der er ikke over for udvalget rejst tvivl om de to kandidaters valgbarhed, og udvalget benytter derfor bestemmelsen i § 1, stk. 6, i Folketingets forretningsorden, hvorefter der vedrørende medlemmer valgt i Grønland kan gøres indstilling til Tinget om godkendelse på grundlag af den foreløbige opgørelse. Når det endelige valgmateriale foreligger, må Folketinget træffe afgørelse om, hvorvidt godkendelsen kan opretholdes.

IV. Valget på Færøerne

Den 22. februar 2005 har indenrigs- og sundhedsministeren fremsendt valgbog m.v. vedrørende det på Færøerne den 8. februar 2005 afholdte valg til Folketinget

Det fremgår af materialet, at der har deltaget 6 partier og 2 kandidater uden for partierne. Der blev afgivet i alt 24.936 stemmer, heraf 24.842 gyldige, 36 blanke og 58 andre ugyldige.

Det parti, der fik flest stemmer, var Tjodveldisflokkurin med 6.301 stemmer, hvoraf Høgni Hoydal fik 2.798. Folkaflokkurin fik næstflest stemmer med 5.967 stemmer, hvoraf Anfinn Kallsberg fik 3.270.

Valgbestyrelsen har tilstillet Høgni Hoydal og Anfinn Kallsberg valgbreve.

Udvalget til Prøvelse af Valgene har ingen bemærkninger vedrørende valghandlingen eller opgørelsen af valget, og der er heller ikke over for udvalget rejst tvivl om de to nævnte kandidaters valgbarhed.

V. Udvalgets indstillinger

Der afgives herefter følgende indstillinger:

A. Vedrørende valget i Danmark

Af udvalget:

1) Folketinget godkender det i Danmark den 8. februar 2005 afholdte valg af medlemmer til Folketinget (valghandlingen), de af Indenrigs- og Sundhedsministeriet den 22. og 23. februar 2005

---

fremsendte beregninger og opgørelse af dette valg og de på den omdelte særskilte fortegnelse opførte 175 kandidater som valgte fra og med den 8. februar 2005.

B. Vedrørende valget i Grønland

Af udvalget:

2) Folketinget godkender i henhold til forretningsordenens § 1, stk. 6, på grundlag af den af Rigsombudsmanden i Grønland fremsendte foreløbige valgbog om folketingsvalget i Grønland den 8. februar 2005 Lars-Emil Johansen og Kuupik Kleist som valgte fra og med den 8. februar 2005.

C. Vedrørende valget på Færøerne

Af udvalget:

3) Folketinget godkender det på Færøerne den 8. februar 2005 afholdte valg af medlemmer til Folketinget (valghandlingen), den af valgbestyrelsen foretagne opgørelse og beregning over dette valg og Høgni Hoydal og Anfinn Kallsberg som valgte fra og med den 8. februar 2005.

Gitte Lillelund Bech (V) fmd. Flemming Damgaard Larsen (V) Jørgen Winther (V)

Tina Nedergaard (V) Anne-Mette Winther Christiansen (V) Torsten Schack Pedersen (V)

Poul Nødgaard (DF) Peter Skaarup (DF) Christian H. Hansen (DF) Allan Niebuhr (KF)

Christian Wedell-Neergaard (KF) Arne Toft (S) Karen J. Klint (S) nfm. Klaus Hækkerup (S)

Lissa Mathiasen (S) Pia Gjellerup (S) Niels Helveg Petersen (RV) Marianne Jelved (RV)

Anne Baastrup (SF) Line Barfod (EL) Lars-Emil Johansen (SIU)

Tjodveldisflokkurin, Folkaflokkurin og Inuit Ataqatigiit havde ikke medlemmer i udvalget.